

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 64 (7069)

● Ceturtdiena, 2000. gada 8. jūnijs

● Cena Ls 0,22

Amatnieka namiņš ceļmalā

● Apmeklētāji pie koka tēlnieka darbu izstādes namiņa.

● Staņislavs Geida.

Antons Rancāns
Autora foto

Pie nesen rekonstruētā ceļa, kas no Aizkalnes ciemata ved uz Aglonas staciju, redzams rādītājs «Cerības». Nogriežoties nonākam labi kopotajās un uzturētajās Staņislava Geidas mājās. Jau pa gabalu var redzēt, ka te dzīvo īsts saimnieks: nesen izrakts dīķis, kurā ielaistas zivis, sasprausti mietiņi nākamajai dzērveņu audzētavai. Otrā pusē redzama pirts, zivju un gaļas kūpinātavas apaļais grods, koka lapene, ko saimnieks uzcēlis jau labi sen kā pirmo būvi savā amatnieka darbā. Pie saimniecības ēkām dēļu grēda, galdnieka darbnīcā jaudīga koka virpa, ko uzdāvinājis znots un kas sameistarota no metāla virpas detaļām, līdzās — namiņš, pa kura platajiem logiem raugās no līmeņa lokšņu finiera izgrieztas dzīvnieku figūras, koka svečturi, rotaļu namiņi. Šī ir pati jaunākā celtnē, nupat pabeigta. Tās galā vieta šašliku cepšanai, soli un galds atpūtai. Atklājas

skats uz apļauto zālienu, laukiem. Skaista apkārtnē.

Pēc īsas intervijas Rēzeknes televīzijai, kura gatavo sižetu «Novadu ziņām», rajona amatnieku biedrības (māju saimnieks ir tās padomes loceklis) vadītājas Monikas Līvdānes, rajona tūrisma organizatore Irēnas Kļarkužas un Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzeja filiāles «Jasmuiža» vadītājas Skaidrītes Apeinānes apsveikumiem ciemiņi tiek aicināti apskatīt namiņa ekspozīciju.

Staņislavs Geida no 1960. gada bijis apkaimē pazīstams fotogrāfs, aicināts uz kāzām, kristībām, bērēm, iemūžināt kādu svarīgu notikumu novadnieku dzīvē, kolhoza darbos. Par to stāsta fotoattēli pie sienām. Ka saimnieks aizrāvis ar medībām, liecina aļņu un briežu ragi. Arī finiera dēļšos izgrieztās žanriskās ainaviņas. Staņislavs ir gatavojis vieglas saliekamās mēbeles: skapišus, krēslus, galdiņus. Bet kopš 1990. gada aizraujas ar svečturu, šķīvju virpošanu. Izgatavo traukus. Izman-

tojojot koka faktūras rakstus, izvirpo kafijas un tējas servīzes no vairākiem priekšmetiem (tortes paliktnis, trauks konfektēm, krūzītes ar tasītēm, šķīvji un citi), arī dekoratīvus sienas rotājumus, lielākus un mazākus priekšmetus sāls, cukura, citu vielu uzglabāšanai. Viņš bieži brauc uz tirgiem Rīgā un apkaimes pilsētās — Viļānos, Jēkabpilī, Daugavpilī, Rēzeknē, Preiļos, sarakojis vairākas personālizstādes. Šis namiņš būs viņa darbu pastāvīgā izstādīšanas vieta, lai tos var apbrīnot katrs, kas iegrieziesies «Cerības». Te varēs redzēt, kā tie top, arī iegādāties suvenīrus. Koka izstrādājumi nemaz nav sliktāki par keramiku, saglabājas pat ilgāk un drošāk.

Latgalē netrūkst podnieku darbnīcu, nu pievienojusies koka tēlnieka ražotne. Tā tiks iekļauta rajona ievērojamāko tūrisma objektu sarakstā.

Latgales pilsētu vadītāji tikās ar ministru reformu jautājumos Jāni Krūmiņu

Lidija Kirillova

2. jūnijā uz kārtējo tikšanos Līvānos pulcējās Latgales pilsētu vadītāji. Viņiem piedāvājās īpašo uzdevumu ministru pašvaldību reformu jautājumos Jānis Krūmiņš (valdībā viņš pārstāv «Jauno partiju»). Kā «Novadnieku» informēja tikšanās dalībnieki Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns, ministrs radījis pašvaldībām visai pretimnākoša cilvēka iespaidu un solījis palīdzēt reāliem pašvaldību projektiem piesaistīt investīcijas.

Pilsētu vadītāji ministram ieteikuši pašvaldību reformas veicināšanas nolūkos

tām pašvaldībām, kur aktīvi notiek reforma, nodrošināt izdevīgāku piekļūšanu valsts investīciju programmai un dažādo fondu līdzekļiem, kas ienāk Latvijā un kuri darbojas ar valsts starpniecību.

Sakarā ar to, ka pašvaldības aktualizējušas alkohola tirdzniecības sakārtošanas jautājumus, sanāksmē tika pārrunāts šīs problēmas risinājums Latgalē. Protams, no juridiskā viedokļa, aizliedzot alkohola tirdzniecību naktī, tiek pārkāpts likums. Taču, kā minējis Jānis Krūmiņš, tik radikāls solis pievērsis uzmanību, tagad jādama, lai problēmu varētu atrisināt juridiski korekti. Pašvaldībām ir jādod lielāka teikšana situācijas sakārtošanā, tāpēc jāizdara izmaiņas likumā. Latgales mazpilsētu vadītājiem ieteikts sagatavot un jau tu-

vākajā laikā iesūtīt priekšlikumus likuma izmaiņām. Pašvaldības to arī darīs, atzina I. Meluškāns.

Vēl tikšanās laikā pārrunāts visām pašvaldībām aktuāls jautājums — pedagogu algas, kā arī apspriestas lietas, kas saistās ar Latgales Attīstības aģentūras un pilsētu pašvaldību sadarbību, kura var būt daudz ciešāka. Pašreizējā situācija liecina, ka mazpilsētas īsti nezina, kas notiek aģentūrā un kas tiek plānots.

Līvānu pilsētas dome kolēģus iepazīstināja ar pilsētas bibliotēku, kā arī fondu «Baltā māja». Ministrs līvāniešus uzteicis par to, ka viņi aktīvi strādā ar projektiem un piesaista līdzekļus. Tādā veidā, piemēram, sakārtota bibliotēka, pašlaik notiek darbi pie «Baltās mājas» remonta.

Izziņas

3. jūnijā ar tradicionālajiem koncertiem noslēdzās mācību gads Aglonas bazilikas kora skolā. Sakarā ar to, ka daudzi kora skolas audzēkņi svētdien piedalījās Preiļu rajona skolēnu dziesmu un deju svētkos, mācību gada laikā apgūtās zināšanas un iemaņas bērni rādīja pa atsevišķām klašu grupām. Kā «Novadniekam» pastāstīja kora skolas direktore Ieva Lazdāne, šogad koncertos uzstājušies visi kora skolas audzēkņi, un tādu ir 43. Par savām zināšanām viņi teica paldies skolotājām Antoņinai Mihailovai, Lidijai Grauzei, Irēnai Leonovai, Ritai Kovaļevskai, Santai Karīnai Ošai, ticības mācības skolotājām Antoņinai Dreļingai un mātai Marijai.

Šodien uz kārtējo sēdi pulcējās rajona vides veselības rīcības plāna izveides komisija. Iepriekšējā tikšanās notika pagājušajā nedēļā. Kā «Novadniekam» paskaidroja Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, komisijas darbs ir saspringts, jo jāizvērtē apkopotie materiāli. Fakti par gaisu un ūdens tīrību, par rajona iedzīvotāju saslimstības cēloņiem liek izdarīt nopietnus secinājumus un meklēt iespējas situāciju uzlabot. Pēc tam, kad komisija būs beigusi darbu, ar materiāliem tiks iepazīstināti arī Preiļu rajona iedzīvotāji.

Nesen notikušajā rajona ceļu un ielu fonda padomes sēdē tika pieņemts lēmums par to, ka iekļānāto darbu veikšanai būs nepieciešams kredīts. Pašlaik rajons saņem tikai 68 procentus no paredzētā finansējuma. Tas nozīmē, ka trūkst naudas, lai norēķinātos ar uzņēmumiem un firmām. Tajā pat laikā rajona padome ir izsludinājusi konkursus vairākiem objektiem. Iespējama kredīts varētu būt aptuveni 147 tūkstoši latu uz diviem gadiem ar maksimālo kredītprocentu likmi 9 procenti gadā. Galīgo lēmumu par kredīta ņemšanas iespējām pieņems rajona padome.

9. jūnijā Jēkabpilī notiks Aizkraukles, Preiļu un Jēkabpils rajonu padomju informatīvā diena. Triju rajonu padomju speciālisti runās par valsts un pašvaldību sociālās palīdzības sistēmas mijiedarbību iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanai. Paredzēts, ka tiks apspriesta arī slimokasu sadarbība ar vietējām pašvaldībām iedzīvotāju veselības aprūpes nodrošināšanā.

L. Kirillova

Līvānu bērnu un jauniešu centrs šovasar organizēs vairākas atpūtas un piedzīvojumu nometnes brīvā dabā. Pirmā nometne «Smaids '99» norisināsies Tukuma rajonā, šogad nometne «Smaids 2000» dalībniekus pulcinās Aizkalnes pagastā. Paredzams, ka nometnē piedalīsies ap 30 bērnu divās vecuma grupās.

3. jūnijā Jelgavas rajona Ozolniekos norisinājās 9. Latvijas bērnu invalīdu sporta svētki, kuros starp 400 dalībniekiem no visas Latvijas piedalījās arī bērni invalīdi no Līvānu novada. Svētkus atklāja Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Sacensības notika zīmēšanā, leksnā, braukšanā ar skrituļdēli, bumbas ripināšanā, šautriņu mešanā, bet uzvarētājus noteica iegūto punktu summa. Sacensību noslēguma koncertā priekšnesumus sniedza bērni invalīdi. Turpat Ozolniekos tika atklāta bērnu invalīdu vasaras sporta un atpūtas nometne, kurā piedalīsies arī līvāniete Ina Lukašova. Pasākumu atbalstīja ASV vēstniecība, bet līvāniešu piedalīšanos invalīdu sporta svētkos nodrošināja Līvānu novada dome un a/s «Līvānu kūdras fabrika», pastāstīja sporta pedagoģe Māriete Vilcāne.

G. Kraukle

2000. gada 18. jūnijā plkst. 11.00 Preiļu arodvidusskolā notiks atlasē kārta konkursam «MIS UN MISTERS PREIĻI 2000»

Jā tu esi: ● vismaz 17 gadus jauna vai jauns; ● vismaz 168 cm gara (tas attiecas uz jauniešiem); ● enerģiska(-s), nebaidies riskēt un saņemt izaicinājumu; ● Latvijas pilsonē vai pilsonis, tad atnāc un iekļūsti konkursa finālā, kur ar tevi strādās profesionāls horeogrāfs, daudzu Latvijā pazīstamu skaistumkonkursu veidotājs — Juris Pūrmalis.

Līdzī jāņem peldkostīms (peldbikses) un pase.

Iepriekšēja pieteikšanās un tuvāka informācija no 12. līdz 17. jūnijam (plkst. 15.00-18.00) pa tālr. 22864 vai 9286487, 9198343. Tā ir pieredze, kuru nevienam nevar atņemt!!! Mēs ļoti tevi gaidām!!!

Konkursa «Mis un Mistery Preiļi 2000» organizatores

Nacionālās ziņas

Viesnīcas Latvijā visvairāk izmanto zviedri

Kā liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati, Latvijas viesnīcas un citas izmīnāšanas vietas skaitliski visvairāk izmanto viesi no Zviedrijas, bet tajās visilgāk uzturas ciemiņi no Baltkrievijas. Šī gada pirmajā ceturksnī Latvijas viesnīcās un citās izmīnāšanas iestādēs uzturējās 4884 viesi no Zviedrijas, 3103 viesi no Somijas un 3006 no Vācijas. Kopumā pirmajā ceturksnī Latvijā uzturējās 39 800 ārvalstnieku, no 4116 viesnicu numuriem tika izmantoti 32,7%.

Apturēs bērnu izceļošanas un ieceļošanas pašreizējo kārtību

Robežsardzes priekšnieks Gunārs Dāboliņš izdevis pavēli no 8. jūnija apturēt pašreizējo sarežģīto kārtību, kā Latvijas robežu var šķērsot mūsu valstī dzīvojošie bērni. No 16. marta bērnam, kurš šķērso robežu, bija nepieciešama abu vecāku notariāli apstiprināta piekrišana, ja ceļo ar vienu no vecākiem, tad nepieciešama otra vecāka piekrišana. Turpmāk bērnam nepieciešama būs pase un viena vecāka piekrišana, bet, ja bērnam līdzi ir kāds no vecākiem vai persona ar vecāku pilnvarām ar attiecīgām atzīmēm pasē, nav nepieciešami nekādi citi pilnvarojumi.

«Latvenergo» privatizācija nav godīga

Parakstu vākšana pret «Latvenergo» privatizāciju ir neuzticība valdības un Privatizācijas aģentūras spējai pietiekami atklāti un godīgi risināt privatizācijas jautājumus visai Latvijai izdevīgā veidā, uzskata Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Latvijas radio viņa atzina, ka tauta šo neuzticību nav izfantazējusi, bet to radījuši vairāki neveiksmīgi privatizācijas piemēri.

Latgales mūzikas festivāls radījis zaudējumus

Sestais Latgales televīzijas un mūzikas festivāls tā rīkotājiem ir radījis nopietnus zaudējumus, aģentūrai LETA atzinusi festivāla direktore Maija Brēķe. Precīza zaudējumu summa gan vēl tiek aprēķināta, bet festivāla koncertu apmeklētāju skaits liecinot, ka tos apmeklējusi divreiz mazāk cilvēku nekā piektajā festivālā Rēzeknē. Festivāla rīkotāji uzskata, ka atbildību šajā situācijā jāuzņemas Daugavpils domei, nenodrošinot solīto klausītāju skaitu. Savukārt Daugavpils dome tā nedomā un uzskata, ka savas saistības tā pat ir pārpildījusi — festivālam piešķirti 25 tūkstoši latu, pilsētas uzņēmēji par «paldies» palīdzējuši atrisināt vairākus tehniskus jautājumus, domes darbinieki festivāla organizēšanā strādājuši bez atlīdzības. Tomēr Daugavpils dome vēloties festivāla rīkotājiem palīdzēt atrisināt finansiālās problēmas, taču ne no sava budžeta, bet meklējot sponsoru palīdzību.

Dažos teikumos

■ Šodien Saeimā lems par Gaismas pili, kaut gan sabiedrība netic Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta caurspīdīgumam. Elektrības nodoklis paliek.

■ Salīdzinot pases apmaiņušo cilvēku skaitu ar iedzīvotāju reģistra datiem, bijušās PSRS iekšzemes pases joprojām nav nomainījuši 10 904 Latvijas pilsoņi, bet jaunā parauga nepilsoņu pases nav izņēmuši 31 065 nepilsoņi.

■ Latgales pusē šogad sevišķi aktivizējušās ērces. Ludzas rajonā reģistrēti 242 gadījumi, Rēzeknes un Daugavpils veselības centru epidemiologi informē, ka katrā no šiem novadiem reģistrēti vairāk nekā 150 ērcu sakosti iedzīvotāji. Kāda trīs gadus veca meitenīte pēc encefalīta kļuvis par invalīdi. Ērces šogad sastopamas ne tikai mežā, bet arī pie ūdeņiem, zālē un pilsētas teritorijā. Jāvaccinējas!

■ Trīs čehu tanki, ko Latvijai dāvāja Nacionālo bruņoto spēku mācību vajadzībām, atrodas Ādažu Mobilo strēlnieku brigādē un kājnieku apmācībai vēl netiek izmantoti. Tanki ir saņemti, bet speciālistus vēl tikai gatavos. Tāpat risinās jautājumus par rezerves daļām. Tanku iesaiņošana mācībās varētu sākties septembrī.

Ziņas sagatavoja T.Elsie

Fondētās pensijas — ko tas nozīmē?

Ginta Kraukle

Šī gada 17. februārī Saeima pieņēma likumu par otro jeb fondēto pensiju līmeni, ko var uzskatīt par pensiju reformas noslēdzošo posmu, kā rezultātā valstī būs ieviesta triju līmeņu pensiju sistēma. Atšķirībā no pirmā līmeņa pensiju iemaksām, daļai iedzīvotāju otrā līmeņa maksājumi būs brīvprātīgi. Lai noskaidrotu, ko nozīmē fondētā pensiju sistēma un kas mūs sagaida pēc 2001. gada jūlija, kad tā stāsies spēkā, uz sarunu aicināju Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) Preiļu filiāles vadītāju Aiju Naglinsku.

— **Pensiju reformas koncepcija paredz izveidot trīs līmeņu pensiju sistēmu. Ko nozīmē šie trīs līmeņi?**

— Koncepcija paredz ieviest valstī stabili pensiju sistēmu, kas katram no mums nodrošinātu atbilstošu ienākumu aizvietošanu līmeni vecumdienās. Pasaules prakse liecina, ka šo prasību visefektīvāk spēj nodrošināt tāda pensiju sistēma, kas sastāv no vairākām shēmām jeb līmeņiem. Latvijā paredzēts ieviest triju līmeņu pensiju sistēmu. **1. līmenis** ir, tā sauktā, paaudžu solidaritātes shēma, kura darbojas pašlaik. Šodienas pensionāriem pensijas tiek izmaksātas no iemaksām, ko veic patlaban strādājošā paaudzē. Nauda, kas tiek iekasēta sociālo nodokļu veidā, netiek uzkrāta, bet gan novirzīta esošo pensiju izmaksai. **2. līmenis** ir valsts fondēto pensiju shēma, kas paredz daļu no personas veiktajām sociālās apdrošināšanas iemaksām nevis izmaksāt esošajiem pensionāriem, bet uzkrāt atsevišķi un investēt ārpus paaudžu solidaritātes shēmas. Aizejot pensijā, katrs ieguldītājs kļūst pie 1. līmeņa pensijas saņemšanas šajā fondā ieguldīto summu un vēl arī gadu gaitā iegūto naudas pieaugumu, ja tāds būs. **3. līmenis** ir privātie pensiju fondi. Papildus 1. un 2. līmenim persona individuāli vai ar darba devēja starpniecību var brīvprātīgi daļu savu ienākumu ieguldīt kādā no privātajiem pensiju fondiem. Patlaban Latvijā darbojas trīs licencēti privātie pensiju fondi. Divi no tiem — «Sociālais nodrošinājums» un «Saules stars» — pieejami jebkuram noguldītājam, bet «Lattelekom» ir slēgtais fonds, kas izveidots darbinieku vajadzībām. Pastāvot paralēli visiem trijiem pensiju līmeņiem, tiks nodrošināta pensiju sistēmas stabilitāte valstī, samazinot demogrāfisko un finansu risku, kas piemīt katrai no šīm shēmām.

— **Kāda ir fondēto pensiju shēmas būtība?**

— Valsts fondēto pensiju likums stāsies spēkā 2001. gada 1. jūlijā. Likums nosaka, ka visām personām, kuras nebūs sasniegušas 30 gadu vecumu, pensiju shēmas 2. līmenī būs jāiesaistās obligāti. Šie iedzīvotāji automātiski tiks reģistrēti kā shēmas dalībnieki — viņiem tiks izveidots atsevišķs konts, kurā novirzīs viņu izdarītās iemaksas. Savukārt iedzīvotāji vecumā no 30-49 gadiem varēs izvēlēties — iesaistīties fondēto pensiju shēmā vai ne.

Valsts fondēto pensiju shēmas būtība ir daļu no personas veiktajām investīcijām sociālās apdrošināšanas iemaksām investēt, palielinot pensijas kapitālu. Tas nozīmē, ka katrs strādājošais, kas būs šīs shēmas dalībnieks, pirmajos fondētās shēmas ieviešanas gados iegulda no 2-10% no kopējā sociālo iemaksu apjoma kādā no līdzekļu pārvaldes sabiedrībām, kuras savukārt šo naudu in-

vestēs, tādējādi nodrošinot tās apriti un veiksmīgā gadījumā arī pieaugumu. Sistēma paredz, ka no 2001. gada 1. jūlija no iemaksām tagadējiem pensionāriem uz pensiju fondu tiks novirzīti 2% no sociālā nodokļa iemaksām. Paredzēts, ka novirzītā iemaksu likme ar gadiem pieaugs un 2007. gadā jau sastādīs 4%, 2008. gadā — 8%, 2009. gadā — 9% un 2010. gadā — 10%. Svarīgi, ka kopējais sociālā nodokļa apjoms nepieaugs, bet gan tiks pārdalīts.

— **Kādas priekšrocības šī sistēma dos pašreizējai strādājošajai paaudzē?**

— Līdzīgi kā Eiropā, arī Latvijā turpina pieaugt gados vecāku iedzīvotāju skaits. Tas prasa papildus līdzekļus vecuma pensijām. Pašlaik darbojas paaudžu solidaritātes shēma, kas neizbēgami novedīs pie tā, ka strādājošie nevarēs nodrošināt pienācīgu pensiju apjomu pieaugošajai pensionāru saimei. Darbojoties esošajai sistēmai, paaugstināt vecuma pensijas ir praktiski neiespējami. Viss, ko šobrīd sociālās apdrošināšanas budžetā iemaksā strādājošais, tūlīt tiek izmaksāts pensijās pašreizējiem pensionāriem. Latvijā pēc veiktajiem aprēķiniem ir 1,45 strādājošie uz vienu pensionāru. Jo mazāk strādājošo, kas veic iemaksas sociālās apdrošināšanas budžetā, jo mazākas pensijas.

Otrā pensiju līmeņa izveidošana ļaus daļu no sociālajām iemaksām vecuma pensijām uzkrāt atsevišķi un investēt valsts ekonomikā, lai, sasniedzot pensijas vecumu, fondētās pensiju sistēmas dalībnieks saņemtu lielāku pensiju. Rezultātā līdzekļu novirzīšana uzkrājumiem būs ieguvums gan valstij, gan katram šīs shēmas dalībniekam personīgi, jo vecumdienās tā dos iespēju saņemt gan valsts garantēto pensiju, gan papildus uzkrāto. Fondēto pensiju shēma ļaus palielināt pensijas apjomu, jo pirmais līmenis to nodrošināt nespēs. Valstij kopumā šāda shēma izdevīga tāpēc, ka uzkrājumi tiks ieguldīti tautsaimniecībā, kas sekmēti ekonomisko attīstību, jaunu darba vietu rašanos. Valsts iegūs ilgtermiņa resursus, ieguldot tos valdības vērtspapīros, kas ļaus piesaistīt liela pajoma kredītresursus par zemākiem procentiem nekā aizņemoties no starptautiskām finansu institūcijām. Bez tam, kā uzskata speciālisti, fondēto pensiju sistēmas ieviešana pasargās valsts pensiju sociālā budžeta naudas līdzekļus no tuvredzīgas izsaimniekošanas, kas nākotnē varētu radīt valstij nopietnas finansiālas problēmas.

— **Vai šīs shēmas ieviešana neietekmēs negatīvi esošo pensionāru pensijas apmēru?**

— Fondētās pensiju sistēmas ieviešana esošos pensionārus nekādi neapdraudēs, viņiem tāpat kā līdz šim tiks nodrošināta esošās pensijas izmaksa. Svarīgi, ka sociālās apdrošināšanas izmaksu kopējā likme palielināta netiks. Kā zināms, arī patlaban sociālās apdrošināšanas budžetā ir deficīts, lai nodrošinātu pensiju izmaksas, tiek ņemts aizņēmums no valsts pamatbudžeta. Tāda pati kārtība būs arī turpmāk. Tas, ka valsts apņēmusies krāt daļu katra darbinieka iemaksu viņa fondā, varētu stimulēt darbiniekus neslēpt ienākumus, tā palielinot arī to iemaksu daļu, kas paredzēta tagadējo pensionāru nodrošināšanai.

— **Kādā veidā tiks nodrošināta fondētās pensiju sistēmas līdzekļu uzraudzība no valsts puses?**

— Paredzams, ka tiks izveidota stingra uzraudzības kārtība no vairāku institūciju

pusēs, novēršot iespēju, ka fondēto pensiju nauda varētu tikt izmantota nelikumīgi. Labklājības ministrija veiks shēmas vispārējo uzraudzību. Vērtspapīru tirgus komisija uzraudzīs līdzekļu pārvaldītājus — ieguldījumu sabiedrības, kuras rīkosies ar šo naudu. Latvijas Banka pārraudzīs līdzekļu turētāju banku darbību. Apdrošināšanas uzraudzības inspekcija uzraudzīs apdrošināšanas sabiedrību darbību. Bez tam valsts sola šajā procesā iesaistīt vēl vairākas valsts institūcijas, piemēram, VSAA veiks shēmas administrēšanu, pārstāvēs tās dalībniekus — iedzīvotājus attiecībā ar līdzekļu pārvaldītājiem, uzturēs shēmas dalībnieku kontus, aktualizēs tos, kā arī veiks klientu informēšanu par konta stāvokli, slēgs līgumus ar līdzekļu pārvaldītājiem un veidos ikgada pārskatus par shēmas darbību. Kontrolēšanas procesā būs iesaistītas arī VID. Vērtspapīru tirgus komisija izsniegs licences ieguldītājsabiedrībām, sekos to darbības drošībai. Ja licence tiks apturēta, nauda nepazudīs, bet tiks noņemta šim līdzekļu pārvaldītājam.

— **Kādā veidā būs iespējams saņemt savu uzkrāto pensijas kapitālu?**

— Lai arī likums ir pieņemts, tas sāks darboties no 2001. gada jūlija, vēl nepieciešams izveidot pilnīgu normatīvo bāzi, izstrādāt vairākus būtiskus MK noteikumus, kas noteiks dalībnieku reģistrācijas, līdzekļu pārvaldītāju maiņas un fondēto pensiju kapitāla aprēķināšanas kārtību. Ir zināms, ka fondētos pensijas līdzekļus mantot nevarēs, un nevarēs izņemt arī vienkārši tāpat. Izmaksa notiks shēmas dalībniekam sasniedzot pensijas vecumu, kad viņš varēs rīkoties divējādi: 1) ieskaitīt fondētās pensijas kapitālu valsts pensiju speciālajā budžetā un ik mēnesi saņemt aprēķināto pensiju, kas sastāvēs no 1. līmeni uzkrātās valsts garantētās un fondētās pensijas. 2) izvēlēties dzīvības apdrošināšanas sabiedrību, kurā iegādāties mūža pensijas apdrošināšanas polisi, tas nozīmē izvēlēties laiku, kad uzkrātos līdzekļus pievienot vecuma pensijai. Ja cilvēks mirst, nesasniedzot pensijas vecumu, viņa uzkrāto fondēto pensiju kapitālu ņems vērā, aprēķinot apgādnieka zaudējuma pensiju. Diemžēl likums neparedz iespēju fondētās pensijas kapitālu izmaksāt uzreiz pēc pensionēšanās vienā reizē, bet gan pakāpeniski, nodrošinot stabilitātes vecumdienās un ikmēneša ienākumus.

□ □ □

Katrai pensiju uzkrāšanas shēmai piemīt savs risks procentos. Šodien nevaram prognozēt valsts politiku piecus desmit gadus uz priekšu, tāpēc arī fondēto pensiju sistēma vēl joprojām ir liels nezināmais. Valsts nevar garantēt, piemēram, lata kursa stabilitāti 20, 30 un 40 gadu ilgā laika periodā, līdz ar to maksātājs nevar būt pārliecināts, ka saņems tikpat vērtīgu naudu, kādu ieguldījis. Šaubas rada arī tas, vai lielais finansiālais kapitāls, ko valsts iegūs, pateicoties fondēto pensiju sistēmai, netiks izmantots parādu nastas dzēšanai esošajā budžetā. Analogiska 3 līmeņu pensiju sistēma funkcionē Čīlē un Ungārijā, kā arī citās valstīs. 1998. gadā tā ieviesta arī Polijā, kur līdzīgi kā pie mums bija vērojams budžeta deficīts. Par to, ka pensionāru kļūst arvien vairāk, savukārt strādājošo skaits sarūk, šaubu nav, tāpat kā par to, ka paaudžu solidaritātes princips nākotnē nevarēs nodrošināt pašreizējo darbaspējīgo paaudzi cilvēka cienīgas pensijas.

Profesora Jāzepa Pigožņa glezna — dāvana Preiļiem

Lidija Kirillova

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā pagaidām mājvietu radusi Latvija populārā un iecienītā gleznotāja profesora Jāzepa Pigožņa glezna «Preiļi va-

kara saulē». Tā ir mākslinieka dāvana mūsu pilsētai. Darbs tapis 1998. gada vasaras plenēra laikā.

Kā «Novadnieku» informēja muzeja direktore Tekla Bekeša, šī ir jau ceturrtā minētā plenēra laikā tapusi glezna, ko

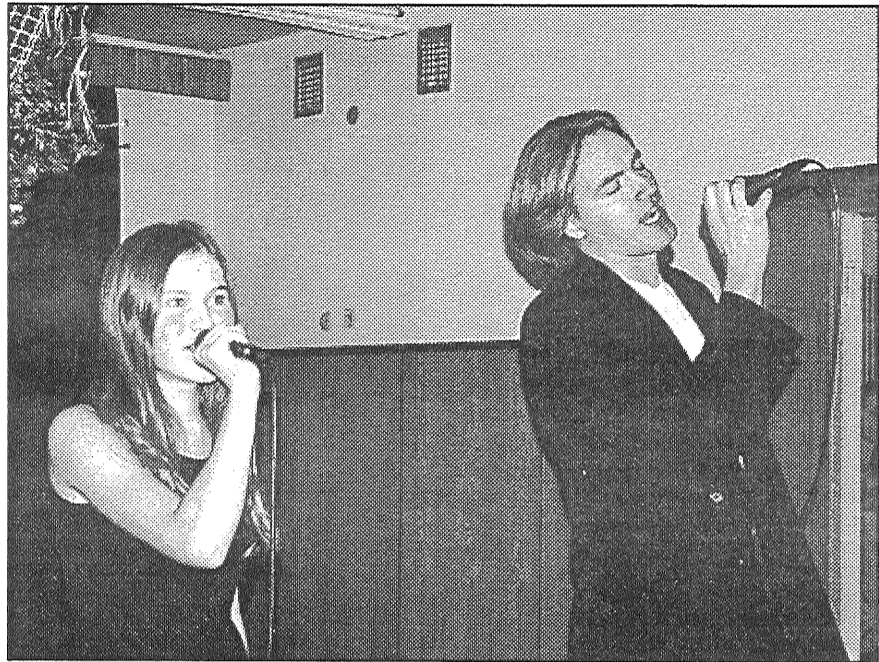
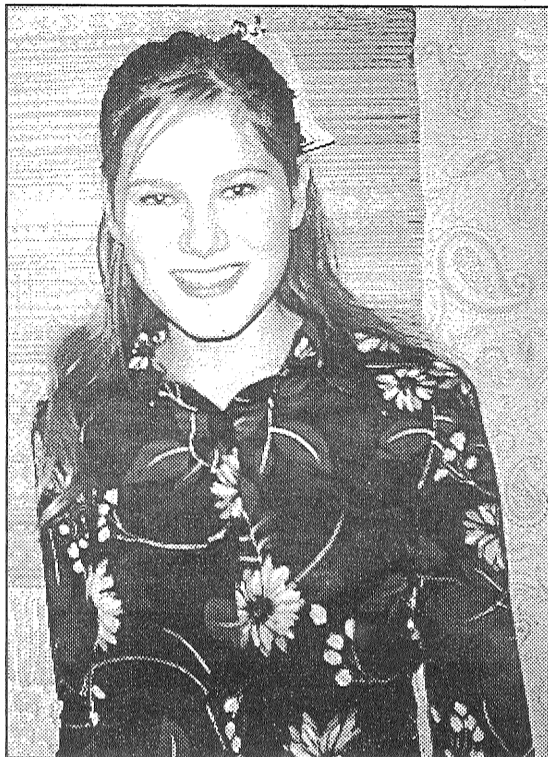
Pigožnis un citi mākslinieki uzdāvināja Preiļiem. Mākslas darbu vērtība, kas mērāma ne tikai daudzajos simtos latu, bet arī estētiskā baudījumā, nav pat salīdzināma ar nelielajiem izdevumiem, kādi rastos domei, organizējot jaunu plenēru.

■ Ceturtdienas intervija

Ar dziesmu šūpulī

VINETA ELKSNE, 16 gadi, mācās Daugavpils mūzikas koledžas 1. kursā, kordiriģēšanas specialitātē. Absolvējusi Līvānu mūzikas skolu, kopš 12 gadu vecuma vada bērnu popgrupu «Mēs paši» Līvānu novada Turku pagastā. Muzikālo ceļu sākusi 4 gadu vecumā, piedaloties konkursā «Cālis». Mūziku uzskata par savu aicinājumu. Ir vecāks brālis Māris, kurš komponē dziesmas popgrupai un arī mācās Daugavpils mūzikas koledžā. Savu dzīvi Vineta redz saistībā vienīgi ar mūziku, bet konkrētākus nākotnes plānus pagaidām vēl nekaļ.

Vineta horoskopa zīme ir Auns, kas dod neizsīkstošu enerģiju un aktivitāti. Viņa nebaidās riskēt un pateikt to, ko domā. Raksturā Vineta ir strauja, reizēm arī asa, ātri sadusmojas, bet jaunu prātu ilgi netur.

● Duetā ar Ati Auzānu, arī līvānieti.

Ginta Kraukle

— Vai atceries savu pirmo uznaicienu uz skatuves?

— Man bija četri gadi, kad nokļuvu pie Martas Rimšas, kas tolaik vadīja konkursu «Cālis», tā ka mans ceļš mūzikā sākās ar šo konkursu. Gāju bērnudārzā, jau no mazotnes man bija diezgan ass raksturiņš. Nebiju no mierīgajiem bērniem. Brālis Māris ir divus gadus vecāks, mēs uzaugām kopā, var sacīt, sadzīvojam labi, lai gan parasti jau māsas ar brāļiem ķīlidojas bieži. Mums tā nebija, arī tagad saprotamies lieliski. Raksturoos neesam līdzīgi, bet mums ir kopīgs ceļš mūzikā, abiem arī kopīgs darbs popgrupā, kopīgas intereses, tas daudz ko dod. Brālis komponē mūziku dziesmām, es meklēju tām vārdus. Pati arī dziedu, īpaši tuvas man ir brāļa dziesmas, lielākoties tās ir liriskas, maigas. Esmu aktīvāka, kustīgāka, vieglāk atrodu kontaktu ar cilvēkiem, Māris ir vairāk sevī vērst.

— Abi ar brāli studējat mūziku, no kurienes nāca ievirze izvēlēties tieši šo ceļu, vai ģimenē?

— Nē, vecākiem nav ne vismazākās saistības ar mūziku. Savulaik mans vec-tēvs vadīja kapelu Turku pagasta Zundānos, vecmamma dziedājusi ansambļos, varbūt šī dzirkstelīte ir no viņiem. Vecāki nemudināja, tā bija krustmāte, kas mani pirmoreiz aizveda dziedāt. Tad mūzikas skolā iestājās brālis, lai gan viņam neviens neparedzēja mūziķa karjeru. Māri pieskaitīja rūcējiem, tādiem, kam nav talanta. Dzīvē iznāca citādi. Es jau kopš mazotnes zināju, ka gribu dziedāt, nekad neesmu sapņojusi kļūt, piemēram, par ārsti vai skolotāju.

Atceros, ka sākumā arī man mūzikas skolā reizēm negāja tik labi, kā gribētos, taču vecāki šajā ziņā bija stingri, nekādas atlaides nedeļa un mācības pamest neļāva, ja kas iesāks, tas bija jāpadara līdz galam. Uzskatu, ka vecākiem jābūt, kurā brīdī stingrība un noteiktība nepieciešama. Ja vajag, savu reizi arī jāpiespiež, jo bērns jau neapzinās, kas viņam ir svarīgi un kas nav. Man ir paveicies, ka vecāki savulaik palīdzēja saprast, ka mācības pamest nedrīkst, ka iesāktais jāturpina. Mūzikas skolā Līvānos mācījos divās specialitātēs — pianistos un kora klasē. Papildus spēlēju arī vijoli.

— Nebija grūti savienot mācības vispārīgglītojošajā skolā un mūzikas skolu, kur apguvi divas specialitātes?

— Man nebija grūti. Mūzika man nozīmē visu. Mācību slodze bijusi jau kopš

pirmās klases. Vienmēr laiks bija saplānots pa minūtēm, rītā skola, pēcpusdienā koncerti un mūzikas skola. Mūzika nespēj mani apgrūtināt, citas lietas gan. Es labprāt nodarbotos tikai ar mūziku, bet darba pietiek gan mājās, gan dārzā. Mamma dzīvo Līvānos, brīvdienās braucu uz mājām palīgā.

Pēc septītās klases pabeidzu Līvānu mūzikas skolu un iestājos Daugavpils mūzikas koledžā, tad man bija tikai 13 gadu. Brālis tikko bija sācis mācīties Daugavpilī, es pieteicos uz sagatavošanas klasēm. Ieguvu ļoti daudz, pēc tam nebija problēmu iestāties koledžā. Ja būtu palikusi Līvānos pēc mūzikas skolas, tad divus gadus nāktos zaudēt.

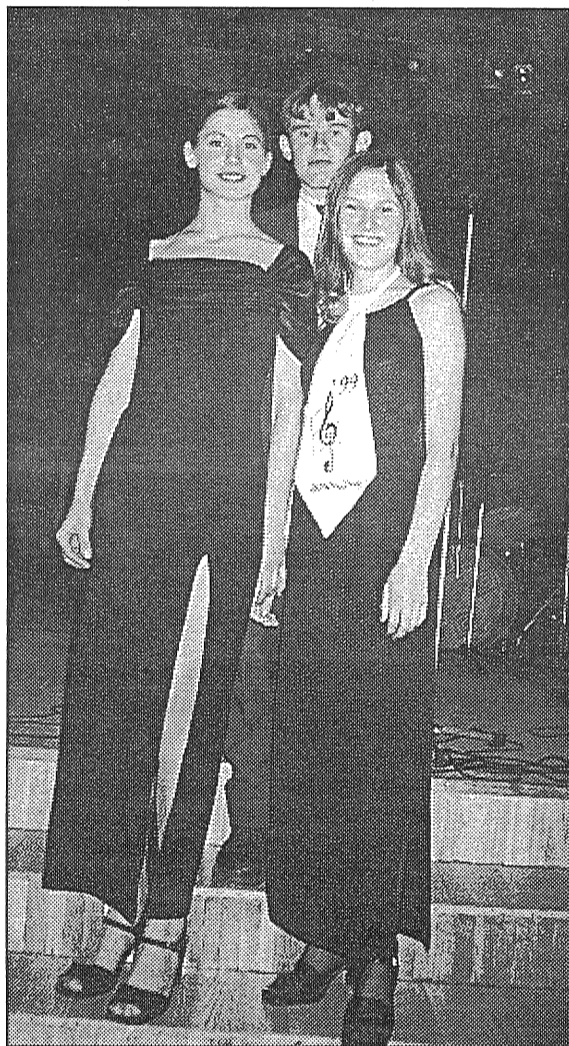
— Kam pakārtots tavs dienas režīms?

— Koledžai. Tajā ir vairākas atsevišķas nodaļas — vokālā, akordeona, pūtēju, kordiriģentu, pianistu. Nevar teikt, ka skola ir ļoti liela, kopējais skolēnu skaits varētu būt ap 150 — ir gan mūzikas skola, gan profesionālās sagatavošanas klases, kurās mācās 5.-7. klašu skolēni, gan arī pati mūzikas koledža, tajā studē piecus gadus. Slodze ir liela, stundas notiek līdz septiņiem vakarā, jo katru vakaru ir kora nodarbības. Rezultātā esi noguris un izklaidēms laika paliek pavisam maz. Lai cik tas nebūtu dīvaini, dziedam arī vakaros, daudz balsīgi. Dzīvoju komitnēs, taču problēmas nerodas, jo esam vienādi domājoši cilvēki, kuriem ir kopīgas intereses. Brīvdienās ir popgrupas mēģinājumi, tie ievēlās līdz četriem pēcpusdienā. Brīvā laika man praktiski nav, bet es nesūdzos par to. Talants ir vajadzīgs, bet lielu daļu panākumu nodrošina darbs, treniņš.

— Tu esi popgrupas «Mēs paši» vadītāja un arī soliste, tomēr par savu specialitāti izvēlējies kordiriģēšanu. Kāpēc?

— Mūzika man saistās ar dziesmu. Bija iespēja stāties vokālistu nodaļā, taču izvēlējos kordiriģentus. Vokālista galvenais instruments ir viņa balss, taču nekad nevar zināt, kā balss attīstīsies, vai spēsi izturēt konkurenci. Kordiriģents var strādāt daudzpusīgāk, viņu neiegrūž tikai balss iespējas. Vokālists jeb dziedātājs sevi parāda līdz četrdesmit gadu vecumam, pēc tam noturēties līmenī ir grūti. Arī brālis apgūst kordiriģēšanu.

— Popgrupa «Mēs paši» ir īpaša ar to, ka ansamblim nav vadītāja — pieaugušā cilvēka. Jūs visu darāt paši — komponējat mūziku dziesmām, meklējat atbilstošu tekstu, tiekaties mēģi-

● «Es nespēju, kaut ļoti gribu, kā liepa ziedēt ceļmalā. Un sasildīt, un skaista būt, un mīlestībā izsmaržot» dziedāja Vineta Elksne (no labās) Latgales televīzijas mūzikas festivālā Daugavpilī. Dziesmai «Brīnums» mūziku komponējis brālis Māris. Fotogrāfijā Vineta kopā ar brāli un draudzeni citā festivālā pagājušogad Jaunjelgavā. Foto no V.Elksnes personīgā albuma

nājumos, uzstājaties koncertos. Kad un kā sākās jūsu aktivitātes?

— Tās sākās pirms četriem gadiem, kad Turku pagasta padome izveidoja estētiskas pulciņu bērniem, mūs ar brāli pagastā zināja un uzaicināja paspēlēt šiem bērniem rotaļas, pamācīt Ziemassvētku dziesmiņas. Vēlāk Terēzija Rubene piedāvāja pašiem organizēt pasākumu pagastā un mēs piekritām. Pašlaik esam astoņi dalībnieki vecumā no 10 līdz 16 gadiem, satiekamies katru sestdienu. Ja gatavojamies koncertiem, arī svētdienās un pirmdienās. Mēģinājumi mums ir ļoti nopietni, tas nav jautrs pusaudžu tūsiņš, kur vienreiz var atnākt, otru reizi neatnākt. Brālis spēlē, es mācu dziesmas, iestudēju

kustības. Pati reizēm brīnos, ka dalībnieki mani uztver kā autoritāti, pieņem kā pieaugušu cilvēku, mums nav problēmu sakoncentrēties darbam, apspriesties, kāds variants būtu labāks, kuru dziesmu vai kādas kustības izvēlēties. Neuzspiežu savas domas, tomēr jūtu, ka tieku cienīta. Nav jau tā, ka mēs darbotos tikai paši vien, jūtam milzīgu atbalstu gan no pašvaldības, gan no Terēzijas. Esam nodrošināti ar tērpiem, tie nebija jāgādā vecākiem. Vienīgais, kā pašreiz pietrūkst, ir aparatūra, mikrofoni. Parasti festivālos aparatūra ir nodrošināta, bet, ja koncertējam pagastā, tad jāiztiek ar to, kas ir.

Ansamblim ir arī panākumi. Piedalāmies pagasta organizētajos pasākumos, izturējām konkursu un 4. jūnijā dziedājām Latgales mūzikas festivālā Daugavpilī. 2. Starptautiskajā bērnu daiļrades konkursā «Saules stariņi 2000», kas notika maijā Daugavpilī, 26 vokālistu konkurencē man izdevās iegūt trešo vietu. Esmu pateicīga saviem pirmajiem pedagogiem Martai Rimšai, Birutai Šalajevai, Ivetai Brokai, Gunāram Luriņam. Viņi ielikuši stiprus pamatus. Es pagaidām mācos, tas ir mans galvenais pienākums, tāpēc nākotnes plāni vēl ir miglā tīti. Tikai vienu es

zinu skaidri — savu dzīvi gribu saistīt tikai un vienīgi ar mūziku. Mīļākie mācību priekšmeti koledžā man ir specialitāte un vokālā stunda. Mani interesē muzikoloģija, varbūt kādreiz atgriezīšos arī Līvānos.

— Vai mūzika liek no kaut kā atteikties?

— Citiem jauniešiem ir vairāk brīvā laika, brīvākas dienas režīms. Koledžas draugi, protams, saprot manu aizņemtību, taču reizēm cilvēki, kas nav saistīti ar mūziku, nesaprot, saka, ai, kas nu tur, mēģinājums vai koncerts, to taču var atlikt. Man nav grūti atteikties, ja tas ir mūzikas dēļ. Es zinu savu mērķi un lēmām eju uz to.

Rušonas pagasta padome un «Novadnieks» Gailīšos

Līvija Rancāne

Kā strādā pagasta padome? Vai iedzīvotāji pazīst savus deputātus? Vai par viņiem balsotu vēlreiz? Kā pagasta ļaudis uzzina par padomes sēdē pieņemtajiem lēmumiem? Cik pagasts ir pretimnākošs savu iedzīvotāju vajadzībām? Kādas lietas jūs šodien cerat nokārtot? Šos jautājumus «Novadnieks» uzdeva Rušonas pagasta Gailīšu iedzīvotājiem, pie kuriem bija ieradušies pašvaldības pārstāvji.

Antoņina Reča, pensionāre:

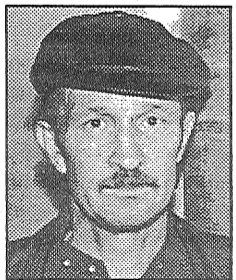
— Mans kaimiņš ir paralizēts. Viņš ir bezdarbnieks, guļ Preiļos slimnīcā. Lūzdu pagasta padomei materiālo atbalstu, lai es viņam varētu palīdzēt. Viņam nav neviena tuvinieka. Par pieciem latiem nopirku zāles, desmit latus samaksāju, lai viņu aizvestu uz Daugavpili, uz kompjūterapskati.

Antoņina Reča pastāstīja, ka kaimiņš reizēm palīdzējis darbos, viņa par to devusi produktus. Todien arī — aiznesusi pienu un ieraudzījusi, ka ar 52 gadus veco vīru sliktas lietas. Teikusi — tev insults. Kas tas tāds ir, viņš prasījis. Tas pats, kas tavai mammai kādreiz bija. Izsaukusi ārstus, apmazgājusi slimo, aizdabūjusi vājnieku uz savām mājām, jo viņa mājās ārstu jau nevarot ievest. Tagad kaimiņi apciemojot vājnieku slimnīcā. Ja nekļūšot labāk, pārvedīšot uz Aglonas lauku slimnīcu, tā ārsts pa telefonu stāstījis pagasta padomei. Cilvēkam līdz pensijai vēl tālu, tāpēc pansionāts viņu neņem. Ienākumu nekādu nav bijis, un tā šodien viņš — pilnīgā atkarībā no sava pagasta līdzcievības un palīdzības.

— Ja vajadzēs, es meklēšu viņam invaliditātes pensiju, — saka Antoņina Reča, — kaut gan neesmu nekādos rados, tikai kaimiņiene.

Uz pieņemšanu Gailīšos Antoņina Reča atnākot bieži, ļoti labi, ka padomes deputāti tikšanos ar iedzīvotājiem rīkojot tuvu dzīves vietai. Te varot samaksāt zemes nodokli. Viņa esot arī revīzijas komisijas locekle, notikušas revīzijas skolā, kultūras namā. Par sēdēm līdz šim neinteresējusies, bet tagad, kad padomei iesniegusi slimnīcā parakstīto lapu ar lūgumu segt kaimiņa ārstēšanas izdevumus, piezvanījusi uz pagasta padomi un saņēmusi atbildi ierasties Gailīšos pēc naudas.

Pjotrs Zabalujevs:

— Esmu bezdarbnieks, nu, un kas? Mana specialitāte ir autoceltna vadītājs, kādreiz strādāju «Agroķīmijā», «Turībā», bet pēc tam viss izjuka. Man ģimenes nav. Kopju savu zemi — 12 hektārus. Apstrādā kaimiņš ar traktoru. Mēs viens otram palīdzam. Skaidras naudas nav. Kad māte bija dzīva, bija viņas pensija. Ja vajag nopirkt drēbes, vai samaksāt par elektrību, pastrādāju pie kāda.

Par pagasta padomi uzzinu no kaimiņa

● Rušonas pagasta padomes izpilddirektore Anna Zalāne (no labās) skaidro par sertifikātu lietām. Daudzus jautājumus nākas risināt sociālajai darbiniecei Helēnai Saleniecei (attēlā centrā), bet kasiere Lidijs Lubāne izmaksā piešķirtos pabalstus un kompensācijas par medikamentu iegādi. Foto: M. Rukosujevs

stāstītā. Kāds padomes priekšsēdētājam ir uzvārds, nevaru pateikt, nezinu. Esmu dzirdējis, ka pagasts maksā pabalstus, bet tuvāk neko nezinu, neesmu gājis prasīt.

Uz jautājumu, vai kopumā dzīve ir laba, Pjotrs atbild, ka viduvēja, bet par sliktu tomēr nesaukšot. Ja esot vēlšanās, darbu atrast varot. Valširdīgi neslēpj, ka reizēm gadoties iedzert. Uz pieņemšanu šoreiz atnācis tāpat vien, paziņām līdzī. Citus cilvēkus satikt, paklausīties jaunumus.

Iveta Daņilovai valoda ir šerpa, un rūgtums sakrājies par bezdarbnieces likteni:

— Atnācu paskatīties, kas te īsti ir. Bezdarbniekiem atmaksā tikai 25 procentus no tās summas, kas iztērēta zāļu pirksanai. Visiem bezdarbniekiem būtu jāsaņem un kopīgi pagastam jāpaprasa, kāpēc tā. Visiem ir bērni. Iet skolā, bet palīdzības no pagasta, izņemot pusdienu apmaksāšanu, — nekādas. Mans vīrs arī ir bezdarbnieks, bet divi bērni skolā laižami.

Iveta stāsta, ka savulaik strādājusi veikalā, trikotāžas fabrikā, fermā, vīrs — par traktoristu kolhozā. Tagad vienīgie ienākumi — 9,35 latī mēnesī, ko saņemot no valsts kā pabalstu par bērniem. Kas pastāstīs — kā izdzīvot, jautā Iveta. Zeme bijusi, atņēmis īpašnieks, bet tagad tā netiekot apstrādāta. Gotiņu, sivēnus turrot pie vecākiem, kas dzīvo netālu, ir pensionāri, bet lai kaut ko pārdotu, tik plaši ar saimniekošanu nevarot izvērsties. Pašai nekādas īpašas vajadzības šodien neesot, atnākusi pabūt kopā ar cilvēkiem, parunāties.

Vladislavam Rubanam, 66 gadus vecam pensionāram,

ir sava bēda, ko viņš neslēpj, bet pagasts gan ne ar lēmumu, ne pabalstu to nevar atrisināt. Nomirusi sieva. Atnākušī abi no veikala, sieva aizgājusi govi slaukt un nomirusi. Tagad

viņš atkal gribētu mājās saimnieci, bet nevarot atrast.

— Dzīvoju slikti. Bēda tā, ka nav sievas, meklēju sievu. Ak Preiļos daudz brīvu sieviešu? Derētu aizbraukt. Jau četri gadi kopš manējā mirusi. Saimniecība man pietiekoši liela, 12 hektāri zemes. Ir lopiņi. Ar pensiju vien iztikt nevaru. Ir divi dēli, bezdarbnieki, dzīvojam kopā. Vienam specialitāte — elektriķis, otrs bija darbu vadītājs celtniecībā.

Uz jautājumu, kāpēc dēli nepamēģina darbu atrast, piemēram, Rīgā, tēvs atmet ar roku, ko tur, pilna Rīga tādu pašu bezdarbnieku. Žuļķi arī tur esot. Ko visi pa māju darot tādā nelielā saimniecībā? Zivis maksākerējot, vēžus ķerot.

Daļu no deputātiem pazīstot, tos, kuri Gailīšu pusē dzīvo. Šajā reizē uz pieņemšanu atnācis, lai saņemtu kompensāciju par zālēm. Agrāk tā bijusi lielāka, tagad maksājot vairs tikai 25 procentus. Pirms kāda laika griezies pagasta padomē, lai atbrīvo no zemes nodokļa maksāšanas, pamatojoties uz to, ka mirusi sieva. Bet lūgumu noraidījuši.

Nākošajās vēlēšanās kāds jau tas saraksts būšot, par tādu arī balsošot, ko tur tik daudz.

Emilija Stupāne ir Gailīšu feldšeru un vecmāšu punkta vadītāja.

Viņa vienmēr izmantojot izdevību vienuviet tikties ar vairākiem vietējiem iedzīvotājiem. Pie reizes katram jāizsniedz slimokases apliecība par pierakstīšanos pie ģimenes ārsta. Šejeniešu vairums priekšroku devuši terapeitam Anatolijam Ruskulim. Reizē informē vecākus par lietām, kas attiecas uz viņu mazo bērnu medicīnisko aprūpi, apjautājas par viņu nodomiem attiecībā uz bērnu laišanu skolā.

— Tagad politiķi stāsta, ka demogrāfiskā situācija uzlabojas, Latvijā dzimstot vairāk bērnu, — saka Emilija Stupāne.

— Diemžēl tas nemaz tā nav. Bērnu vairāk dzimst nelabvēlīgās ģimenēs, lai tām no pabalstiem būtu ienākumi. Pie mums arī ir tāda ģimene. Lielākais, divus gadus vecais bērniņš ir pirmās grupas

invalids, nepilnu gadu vecā meitiņa aizvesta pie radiem uz Vārkavu, trešais bērns piedzima priekšlaicīgi un pašlaik atrodas Gailēzera slimnīcā. Tagad kopā ar pagasta padomi risinām jautājumu, lai vismaz to pabalstu, kas pienākas meitenei, varētu pāradresēt tiem cilvēkiem, pie kuriem viņa uzturas.

Emilijai Stupānei Gailīšos ir pirmā un vienīgā darbavieta. Viņas acu priekšā ir notikušas šīs neatgriezeniskās, deģenerējošās izmaiņas ģimenēs, ko lielā mērā sekmējis arī alkoholisms. Jā, protams, vairumā tomēr esot pozitīvās ģimenes, kurās viss ir kārtībā, aug labi bērni. Taču nelabvēlīgajās ģimenēs parasti ir daudz bērnu, un līdz ar to tās vairāk pamānāmas.

Pagasta padomes darbs apmierinot, iespēju robežās tiekot atrisinātas visas svarīgākās problēmas.

Rada Dzene nejūtas samulsusi, ka apkārt sveši ļaudis un viņai jāiet nokārtot savas mammas lietas. Rada ir Preiļu arodividusskolas audzēkne, mācās par biroja darba organizatori, atnākusi saņemt mātes darba algu. Mamma ārstējas slimnīcā. Rada viņai bieži palīdz tiešajā tautas nama vadītājas darbā.

Kā klājas Gailīšu jauniešiem, un vai tādi šeit ir?

Rada:

— Rīkojam diskotēkas, svinam svētkus. Gailīšu jaunieši pārsvarā strādā un mācās pilsētās, bet brīvdienās brauc uz mājām. Pagasta padome atbalsta jauniešus, ja viņi kaut ko lūdz. Piemēram, kad ir izlaidums, piešķir pabalstus.

□ □ □

Anna Zalāne, Rušonas pagasta padomes izpilddirektore uzsvēra, ka šādas iedzīvotāju pieņemšanas Gailīšos notiek katru otrdienu jau vairāku gadu garumā. Kādreiz te bija atsevišķa ciema padome, pēc apvienošanas šejenieši pārmetuši, ka jūtoties aizmirsti. Lai nokļūtu Rušonas pagasta centrā, bija jādo- das Preiļu virzienā, un tad pretējā virzienā pa Aglonas šoseju. Vēl Gailīšu iedzīvotāji teikuši, ka tad jau viņiem pa taisno ērtāk nokļūt Rēzeknes rajona Feimaņos. Kaut gan no Gailīšiem Rušonā var nokļūt arī pa isāko zemes ceļu, padomes darbinieki nākušī pretī saviem iedzīvotājiem. Padome nopirka daļu no mājās Gailīšos, un tajā regulāri reizi nedēļā organizē iedzīvotāju pieņemšanas. Uz Gailīšiem otrdienās izbrauc zemes dienesta, policijas, mežsaimniecības darbinieki, padomes pārstāvji. Šeit, kā «Novadnieks» pārliecinājās, ierodas daudz cilvēku, vismaz divi trīs desmiti. Lielākā daļa no viņiem — pensionāri, bezdarbnieki, mājsaimnieces. Šīs pieņemšanas stundas Gailīšu iedzīvotāji izmanto ne tikai lietišķām darīšanām. Daži atnāk, lai uzzinātu pagasta jaunumus, satiktos ar tālīnākiem ļaudīm, aprunātos par to, kas notiek pasaulē.

Uz vietas var iesniegt padomes sēdē skatāmos iesniegumus, bet nākamajās pieņemšanas reizēs uzzināt, vai tie atbalstīti. Bez tam arī pagasta padomes pārstāvji uzzina par savu iedzīvotāju dieniskajām raizēm, likstām vai arī patīkamākos notikumus. Cilvēki ir izpalīdzīgi, jūt līdzī kaimiņu raizēm, palīdz kārtot viņu lietas.

Arodviduskola seko pieprasījumam

Līvija Rancāne

Preiļu arodvidusskolas līdzšinējā direktore Vaira Vucāne ir jau ceļa jūtīs uz citu darbu Rīgā. Tomēr katras skolas dzīvei ir raksturīga nepātrauktība, un paralēli mācību organizēšanai vadītāji gatavo iestrādes jaunajam mācību gadam, pat ja tas sāksies cita direktora vadībā kā šajā gadījumā.

Jaunas specialitātes

— Jau šajā mācību gadā, — teica Vaira Vucāne, — sākām pievērsties skolā iegūstamo specialitāšu maiņai, un domāju, ka nākamajam direktoram būs jāturpina strādāt šajā virzienā. Pievērsāmies strādnieku, ja tā varētu teikt, specialitātēm. Pagājušajā rudenī pirmo reizi izveidojām pavāru konditoru grupu. Pēc darbiniekiem ar šādu specialitāti ēdināšanas uzņēmumos ir ļoti liels pieprasījums. Jūtams, ka arī jauniešu vidū interese ir pietiekami liela, par ko liecina telefona zvani uz skolu un jautājumi, vai arī šogad tiks komplektēta pavāru konditoru grupa. Jā, skola turpinās šo speciālistu sagatavošanu.

Ļoti pieprasīti ir komercgrupas speciālisti. Latgalē šī ir vienīgā skola, kurā tos sagatavo, tāpēc arī interese liela. Pēc tās absolvēšanas divu gadu laikā koledžā var iegūt pirmās pakāpes augstāko izglītību.

Iecerēts, ka skola no jauna komplektēs grupu autoremontātslēdznieka specialitātes apmācīšanai trīs gadu laikā ar nepilnu vidējo izglītību. Jau tagad ierodas puīši un apjautājas par iespējām kļūt par autoremontātslēdzniekiem.

Skola gatavojās piedāvāt apdares darbu izpildītāja specialitāti, jo vietējo celtniecības firmu vadītāji savos uzņēmumos prognozē paaudžu maiņu. Tomēr pašlaik šīs skolas piedāvājums neesot iemantojis popularitāti.

Arodvidusskolā iegūstama arī grāmatveža specialitāte. Līdz šim apmācību programma bija viengadīga, bet turpmāk grāmatveži mācīsies divus gadus, jo viengadīgu mācību programmu šajā specialitātē neapstiprina Izglītības un zinātnes ministrija. Līdz ar to nav prognozējams, kā komplektēsies jauna grupa. Tajā pašā laikā, uzskata Vaira Vucāne, šī specialitāte paver plašas perspektīvas. Ar šeit iegūto grāmatveža specialitāti varētu doties uz koledžu un pēc tās absolvēšanas būtu iegūta pirmās pakāpes augstākā profesionālā izglītība.

Mācību bāze, pedagogi, prakse

Četri pavāru konditoru grupas zēni pašlaik ir praksē uzņēmumā «Lido». Direktore pirms prakses līguma slēgšanas iepazinusi ar apstākļiem, kādos skolas audzēkņiem būs jāstrādā. Visi produkti apstrādes un ēdienu gatavošanas darbi mehānizēti un automatizēti, un zēni varot ļoti labi apgūt virtuves tehniku. Pavāru konditoru grupas audzēkņi praktizējas arī uz vietas visa mācību gada laikā, jo skola piedāvā savu kafējnicu dažādu svētku maltīšu organizēšanai, kā arī klāj svinību galdus pasūtītāja norādītajā vietā. Ēdienu gatavošanu, galda servēšanu, apkalpošanu mielasta laikā veic audzēkņi pieredzējušu meistarību vadībā.

Pavāru konditoru grupai rudenī praktiskās mācības bija jāsāk pieticīgos apstākļos, jo skolai bija tikai sava virtuve. Mācību gada laikā iekārtotas laboratorijas kādreizējā bērnu dārzā «Auseklītis», protams, tiek strādāts arī skolas kafējnicā.

Padomāts par mācību bāzi autoremontātslēdznieku specialitātes apgūšanai. Ir vienošanās ar SIA «Auto Preiļi», ka praktiskajām nodarbībām tiks izmantota tās bāze.

Runājot par pavāru konditoru grupu, Vaira Vucāne teica, ka ar ļoti lielu atbildību un ieinteresētību strādā šīs grupas amatu mācības pasniedzēja Maruta Verze, nodarbības vadot ar milzumu lielu izdomu. Skola regulāri izmantojot iespēju piedalīties augsta līmeņa mācību semināros, kas notiekot Rīgā kafējnicās un kulinārijas skolā. Vienā no pēdējiem tēma bija par eksotiskajiem ēdieniem, augļiem un dārzeņiem. Maruta Verze vienmēr piedalās šajos semināros.

Finansējuma nepietiek

Preiļu arodvidusskolas nākamo direktoru tomēr sagaida joprojām esošās problēmas ar finansējumu. Pilsētas atvēlētās naudas skolas budžetam pietiek saimniecisko maksājumu kārtošanai. Par pašu nopelnīto gada laikā var atļauties nopirkt vienu datoru un jādodomā, kā segt izlaidumu, diskotēku, sporta sacensību, konkursu izdevumus. Skolas attīstībai līdzekļu neatliek.

Skolā mācās arī citu pašvaldību bērni, un joprojām ir pašvaldības, kas neslēdz līgumus ar Preiļu domi par savu audzēkņu mācību izdevumu apmaksu. Mums ir ieteikts, saka Vaira Vucāne, šos audzēkņus no skolas izslēgt. Taču esmu saņēmusi informāciju par šo audzēkņu ģimenēm, no kuras redzams, ka vienā ir pieci bērni, otrā mirusi māte, trešā — māte viena pati uztur vairākus bērnus. Kā lai atskaita šos bērnus no skolas? Tajā pašā laikā tā ir nūja ar diviem galiem. Ja slēgsim laukā citu pašvaldību audzēkņus, kā Izglītības un zinātnes ministrijai pierādīsim, ka esam reģiona skola? Tagad mūsu rajons jautājumā par skolu pēc palīdzības griežas Pašvaldību izlīdzināšanas fondā.

Pašu vārijums pašu galdā

Maruta Verze, kura nostrādājusi pirmo gadu skolas jaunajā — pavāru konditoru grupā, gan audzēkņus, gan viņu ieinteresētību raksturo ļoti pozitīvi. Apmēram 65 procentus mācību laika aizņem praktiskās nodarbības, un ar to šīs grupas mācību programma atšķiras no pārējām. Eksperimentiem, proti, produktu pārskatīšanai saldu un sāļu kulinārijas brīnumu izmēģināšanai tiek tērēta pašu nauda, taču sagatavotos ēdienus paši arī apēd. Paralēli tiek apgūti vidējās izglītības priekšmeti, taču ar nepilnu stundu skaitu.

Zināšanām jābūt pamatīgām

Arodvidusskolas direktora vietniece mācību un ražošanas darbā Biruta Podskočija savukārt stāstīja, ka ir savi noteikumi kvalifikācijas iegūšanai. Kvalifikācijas eksāmenā iegūtā atzīme nedrīkst būt zemāka par «pieci», pretējā gadījumā varēs iegūt tikai pavāra konditora palīga kvalifikāciju. Nedrīkst būt nesekmīgas atzīmes arī citos priekšmetos, jo tad labāku vērtējumu par «palīgs» nesāņem.

Šogad Preiļu arodvidusskolu beidz divas grupas. Vienas audzēkņi apguva grāmatveža un mazumtirdzniecības veikala pārdevēja specialitātes. Šajā grupā audzēkņi mācījās četrus gadus. Otrajā, viengadīgajā grupā, jaunieši ieguva uzskaitveža vai grāmatveža specialitāti.

Tiru gaisu, ūdeni un zemi

Ginta Kraukle

Daugavpils reģionālās vides pārvaldes Preiļu daļā kopš 1993. gada strādā trīs cilvēki. Inspektoru uzdevums ir veikt vides aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģionālās attīstības normatīvo aktu prasību ieviešanas kontroli. Tā rakstīts oficiālajos dokumentos, taču reģionālās vides pārvaldes darbība nebeidzas tikai ar kontroli un aktu sastādīšanu. Viņu rūpju lokā galvenais, kaut netieši, ir cilvēks — viņa veselība, drošība, attīstības iespējas. 5. jūnijā bija vides aizsardzības diena, un vide esam mēs paši, jo tās attīstība daļēji ir arī mūsu rokās. Cilvēku rīcība lielākoties nosaka, kādā vidē dzīvojam, kādu gaisu elpojam, kādu ūdeni dzeram un pa kādu zemi staigājam.

Pirmajos Latvijas neatkarības atjaunošanas gados rajonā liela uzmanība tika pievērsta atsevišķu dabas elementu aizsardzībai un resursu taupīgai izmantošanai. Tagad vides aizsardzības politika skar ekosistēmas visaptverošu aizsardzību, cenšoties garantēt vides kvalitāti, tās ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību. Daugavpils reģionālās vides pārvaldes Preiļu daļas vadītāja Solveiga Mazjāne pastāstīja, ka no šī gada 1. marta ieviesta jauna darbības forma — kompleksais inspektors. Tagad vides kontrole visos virzienos rajonā ir triju inspektoru ziņā: Ilmārs Ivdris ir atbildīgs par situāciju Silajāņū, Preiļu, Sutru, Saunas, Riebiņu, Aizkalnes pagastā un Preiļu pilsētā. Vladislavs Dzenis rūpējas par situācijas kontroli Galēnu, Siļukalna, Stabulnieku, Rušonas, Aglonas, Pelēču, Vārkavas, Upmalas un Rožkalnu pagastā. Savukārt vecākā inspektore S.Mazjāne kontroli visās ekosistēmas jomās veic Līvānu novada, Jersikas un Rudzātu pašvaldībā. Specifiskos jautājumos, kas skar hidroģeoloģiju un derīgos izrakteņus, iespējams konsultēties ar Daugavpils kolēģiem. Regulāri pārbaudīts tiek gaisa piesārņojuma līmenis, ūdens resursu izmantojums un piesārņojums, īpaši aizsargājama

mās dabas teritorijas, liegumi, sadzīves un bīstamo atkritumu apsaimniekošanas vietas, pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāte, autotransporta izplūdes gāzu pieļaujamo normu ieviešana, derīgo izrakteņu apsaimniekošana. Cieša sadarbība izveidojusies ar būvvaldēm pašvaldībās, kā arī ar uzņēmējiem, piemēram, jauno ūdens lietošanas atļauju izsniegšana, pieteikumu tehnisko noteikumu saskaņošana jauniem un rekonstruējamiem objektiem.

Daugavpili izveidots informācijas centrs, taču ziņas par vides stāvokli var iegūt arī rajona daļā pie vides inspektoriem. Aizvadot vides aizsardzības dienu, DRVP Preiļu daļas vadītāja S.Mazjāne pateicās visiem sadarbības partneriem, starp kuriem ir gan pašvaldības, gan uzņēmēji, gan iedzīvotāji. Akcents likts tieši uz sabiedrības izglītošanu un informēšanu vides jautājumos, tiek veidoti gada pārskati, kuri pieejami katram iedzīvotājam, organizētas lekcijas, semināri. Neskaidrie jautājumi tiks risināti, sola S.Mazjāne, ar tiem iedzīvotāji var griezties pie savas teritorijas inspektora vai daļas vadītājas S.Mazjānes pa tālruni 41673. Katra spēkos ir sakārtot savu tuvāko apkārtni — pagalmu, sētu, ielu. Pirms uzsākt aktīvu rīcību — padomāt, vai tas, ko daru, ir lietderīgi un nenodara sliktu man pašam, maniem bērniem un mazbērniem. Piemēram, automašīnu mazgāšana upju un ezeru krastos noved pie tā, ka ar kaitīgajiem savienojumiem tiek «bagātināts» pašu dzeramais ūdens. Koku stādīšana ir atbalstāma un nepieciešama, īpaši pilsētās, taču neapdomīgas rīcības rezultātā pēc gadiem nākas milzeņus nozāģēt, jo bojātas tiek māju sienas un pamati, elektropārvades līnijas un citas komunikācijas. 21. gadsimtā vairs nevaram atļauties dzīvot vienai dienai, sava dzīves telpa mums jāredz perspektīvā, vairs nevaram ar vērienu šķērdēt dabas bagātības. Arī ražotāji, par spīti finansālajām grūtībām, cenšas ieguldīt naudu mūsdienīgās tehnoloģijās, jo ir sapratuši — tas atmaksāsies.

Apmaksāta reklāma

Baltijas-Amerikas Partnerattiecību programma

Lai sekmētu nevalstisko organizāciju (NVO) darbību sabiedriskās politikas veidošanā un attīstītu nevalstisko organizāciju ilgtspēju, Baltijas – Amerikas Partnerattiecību programma (BAPP)

IZSLUDINA KONKURSU
līdzdalībai NVO atbalsta programmā. Konkursā aicinām piedalīties nevalstiskās organizācijas, kuras:

- izvērtē sabiedrības pārvaldes institūciju lēmumu un to īstenošanas atbilstību sabiedrības interesēm un veic darbību, lai panāktu nepieciešamos uzlabojumus;
- sekmē lēmumu pieņemšanas atklātību un informācijas pieejamību sabiedrības pārvaldes institūcijās, kā arī veicina sabiedrības iespējas iesaistīties lēmumu pieņemšanā;
- sekmē lēmumus un praksi, kas paplašina NVO iespējas īstenot valsts un pašvaldību deleģētas funkcijas/kompetences;
- veic citas darbības, kas būtiski ietekmē nozīmīgas sabiedriskās politikas izmaiņas plašu sabiedrības grupu interesēs.

Konkursā uzvarējušās NVO saņems projektu un/vai administratīvos grantus, kā arī iespēju piedalīties individuālā apmācību un konsultāciju programmā.

Konkurss notiek divās kārtās. I kārtā ir pieteikumu priekšatlase. II kārtā NVO iesniedz pilnus projektu pieteikumus.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš I kārtai – 2000. gada 30. jūnijs. Pieteikumus lūdzam iesniegt BAP programmai Sorosa fonda – Latvija birojā Rīgā Kr. Barona ielā 31, LV – 1722.

Papildus informāciju, konkursa nolikumu un pieteikuma anketas iespējams saņemt visos NVO atbalsta centros, kā arī SFL birojā (tel. 7280641), vai Internetā www.bapf.lv.

Baltijas – Amerikas Partnerattiecību programmu finansē Baltijas–Amerikas Partnerattiecību fonds, kuru izveidojis Atvērtās sabiedrības institūts un ASV Starptautiskās attīstības aģentūra. Fonda darbību Latvijā administrē Sorosa fonds – Latvija.

Preiļu rajona tiesā

Lidija Kirillova

Iedzīvošanās ar dīzeļdegvielu

1. jūnijā Preiļu rajona tiesa izskatīja 1969. gadā dzimušā preilieša Māra Utināna krimināllietu.

1997. gada septembrī un oktobrī Māris Utināns darbojās kā starpnieks starp SIA «RNS-D», kas pārdod dīzeļdegvielu, un Preiļu rajona zemnieku saimniecībām, kas šo dīzeļdegvielu iepērk. M. Utināns iegādājās degvielu tieši zemnieku saimniecību vārdā, izmantojot iepriekš savāktos šo saimniecību reģistra datus.

Tiesa konstatēja, ka 1997. gada oktobrī M. Utināns, saņemot dīzeļdegvielu no SIA «RNS-D», uz desmit pavadzīmēm viltoja degvielas saņēmēju parakstus. Tādā kārtā, Māris Utināns, viltojot dokumentus, kas piešķir tiesības, un izmantojot šos dokumentus, izdarīja noziegumu, kas paredzēts Latvijas

Kriminālkodeksa 190. pantā. Līdzīgi M. Utināns bija rīkojies arī 1997. gada septembrī.

Noskaidrots, ka divpadsmit gadījumos par 9230 litriem dīzeļdegvielas 1874,39 latu vērtībā saņemto samaksu M. Utināns neatdeva SIA «RNS-D», bet piesavinājās, paskaidrojot, ka bijušas materiālas grūtības. Ar to izdarīts noziegums, kas paredzēts Latvijas Kriminālkodeksa 144. panta 1. daļā.

Tiesājams atzina sevi par vainīgu. Taču sava daļa notikušajā jāuzņemas arī SIA «RNS-D» vadībai, kas viņam izsniedza degvielu bez iepriekšējas apmaksas. Galīgo sodu pēc noziegumu kopības Preiļu rajona tiesa noteica, daļēji saskaitot piespriestos naudas sodus — desmit minimālās mēnešalgas (500 lati). Par labu SIA «RNS-D» no M. Utināna tiks piedzīti arī 1874,39 lati.

Preiļu rajona tiesas spriedumu desmit dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā

vai kasācijas kārtībā Augstākās tiesas senātā caur Preiļu rajona tiesu.

Skandalēja ar savām civilsievām

2. jūnijā Preiļu rajona tiesā izskatīta 1950. gadā dzimušā, nekur neestrādājošā Stabulnieku iedzīvotāja Antona Puzāka lieta. 1. jūnijā viņš alkohola reibumā bija lamājies uz savu civilsievu, sarīkojis skandālu un draudējis ar izrēķināšanos. Vārdus sakot, uzvedies huligāniski. Par to viņš tika sodīts ar administratīvo arestu uz trim diennaktīm.

Tajā pašā dienā izskatīta 1967. gadā dzimušā, nekur neestrādājošā Preiļu iedzīvotāja Nikolaja Kuzmina lieta. Arī viņš alkohola reibumā 1. jūnijā bija sarīkojis skandālu, lamājies necenzētiem vārdiem uz savu civilsievu, kā arī tika mēģinājis viņai iesist. Līdz ar to izdarīts sīkais huligānisms. Skaidrā prātā Nikolajs Kuzmins notikušo nožēloja. Tiesa sodīja Nikolaju ar naudas sodu 25 latu apmērā.

Latgales apgabaltiesā

Sodīti jaunie izspiedēji

Tikai skolas pozitīvs raksturojums, vainas atzīšana un nožēla par izdarīto noziegumu, kā arī aktīva iesaistīšanās tā apstākļu noskaidrošanā no cietuma paglāba divus jaunus preliešus — Jaunaglonas arodvidusskolas audzēkņus. Tie bija 1981. gadā dzimušais Raimonds Brics un viņa vienaudzis Mārtiņš Purviņš.

Iespējams, ka vēlēšanās papildināt savus naudas līdzekļus mudināja tiesājamos šī gada janvāra beigās

rakstīt draudu vēstuli kādam atbildīgam akciju sabiedrības «Latvijas Unibanka» Preiļu filiāles darbiniekam, lai izspiestu no viņa 200 latus. Cietušais draudus sev, dēlam un meitai uztvēra kā reālus un griezās pēc palīdzības policijā. Paradoksāli, bet nauda bija jānoliek ar grēku pilnīgi nesavienojamā vietā — Preiļu rajona Rožupē pie ceļmalas krucifiksa. Cietušais to arī izdarīja, protams, pirms tam 200 latus ievietojot policijas sagatavotajā maciņā ar krāsvielu — radomīnu. Kad izspiedēji šo maku atvēra, viņi tika iekrā-

soti. Tādus viņus uzreiz aizturēja likumsargi.

Latgales apgabaltiesā tiesas sēdes laikā apsūdzētie atzinās pilnīgi visā, izņemot vienu niansi. Proti, nozieguma ierosmes vaina tika novelta vienam uz otru. Ņemot vērā visus apstākļus, nozieguma smagumu, kā arī tiesājamo atbildību mikstinošos apstākļus, tiesas spriedums — katram nosacīta brīvības atņemšana uz vienu gadu — uzskatāms par visai saudzīgu. Puišiem noteikts divus gadus ilgs pārbaudes laiks.

Jūlijs Tropš

Černobiļas AES slēgs decembrī

Černobiļas atomelektrostacija, kurā 1986. gadā izcēlās visbriesmīgākā atomkastrofā miera laikos, tiks slēgta līdz šī gada 15. decembrim, paziņojis Ukrainas prezidents Leonīds Kučma.

Pēc tikšanās ar ASV prezidentu Bilu Klintonu Ukrainas prezidents informēja žurnālistus, ka beidzot ir noteikts precīzs Černobiļas AES slēgšanas datums. Nedrošā stacija,

kas atrodas tikai 110 kilometrus no galvaspilsētas Kijevas, jāslēdz līdz 15. decembrim. ASV prezidents, kurš ieradās Eiropas apmeklējuma pēdējā pieturvietā Kijevā uz sešām stundām, apsoliya stacijas drošības palielināšanai piešķirt 78 miljonus dolāru. Viņš ļoti atzinīgi novērtēja Ukrainas lēmumu, atzīmējot, ka šī ir ļoti svarīga diena visiem, kas cieta kodolavārijā un radiācijas noplūdē 1986. gada 26. aprīlī.

Ukraina agrāk apsoliya pasaules

septiņām industriāli visattīstītākajām valstīm slēgt staciju līdz gada beigām, ja saņems finansējumu, taču līdz pirmdienai nebija zināms precīzs AES reaktoru apstādinašanas datums.

Sprādzienā Černobiļas AES gāja bojā 31 cilvēks, vismaz 30 tūkstoši cieš no dažādām radiācijas izraisītām slimībām. Krievija, Ukraina un Baltkrievija joprojām tērē lielas naudas summas, lai novērstu pusotras desmitgades senās avārijas sekas.

Japāņi dzīvo ilgāk par citām nācijām

Japāņi var sagaidīt, ka viņu veselība būs labāka ilgāku laiku, nekā kādas citas valsts iedzīvotāji, tā secināts Pasauls Veselības organizācijas (PVO) pētījumā.

BBC informē, ka PVO zinātnieki ir izstrādājuši jaunu veidu, kā aprēķināt gadu skaitu, ko cilvēks var cerēt nodzīvot ar labu veselību. Tas dod patiesāku ainu par nāciju veselību nekā vienkārša mirstības līmeņa analizēšana.

Izmantojot jauno sistēmu, lai šajā ziņā sarindotu pasaules 191 valsti, atklājušies arī daži pārsteidzoši fak-

ti. Japānā vidējais gaidāmais veselīgas dzīves ilgums ir 75,4 gadi. Austrālija šajā sarakstā ir otrā un Francija trešā, bet ASV atrodas tikai 24. vietā. Veselīgas dzīves ilgums pārsniedz 70 gadus 24 valstīs.

Vismazākais dzīves ilgums — 25,9 gadi — ir Sjerraleonē. Visas desmit valstis, kur tas ir vismazākais, atrodas Āfrikas kontinentā.

Daudzās valstīs vērojamas lielas atšķirības starp dzimumiem. Krievijā sievietes var cerēt uz 66,4 gadiem veselīgas dzīves, bet vīrieši tikai — 56,1.

Pēc PVO aprēķiniem, 1999. gadā miruši gandrīz 56 miljoni bērnu,

kas jaunāki par 5 gadiem.

Daudzās no valstīm, kur ir mazs dzīves ilgums, tā iemesls ir arī AIDS un citas epidēmijas.

PVO eksperti atzīmējuši, ka ASV zemā vieta ir viens no lielākajiem pārsteigumiem, ko atklājusi jaunā aprēķinu sistēma. Cēloņi varētu būt daļēji saistīti ar ļoti sliktajiem veselības rādītājiem dažu etnisko minoritāšu vidū. Te ir arī augsts sirds asinsvadu slimību līmenis.

Eksperti arī secina, ka sagaidāmais dzīves ilgums dažās Āfrikas valstīs pazeminās līdz pat tādām, kas attīstītās valstīs nav pieredzēts kopš viduslaikiem.

Bīstamais rādāmkociņš

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs Informācijas ātrās apmaiņas sistēmas par bīstamām precēm ietvaros saņēmis informāciju no Slovakijas Ekonomikas ministrijas. Tajā norādīts, ka lāzerstarojuma rādāmkociņa lietošana, marka «HIOUTPUT KEY CHAIN LASER»,

var radīt risku patērētāju veselībai.

Rādāmkociņš neatbilst drošības noteikumiem, jo lāzerstarojums pārsniedz atļautās normas.

K. Freimanis,

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktors

POLICIJAS ZIŅAS (28. maijs — 4. jūnijs)

■ 28. maijā Preiļos, Celtnieku ielā 8 Pēteris G. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 28. maijā no Jāņa L. garāžas, kas atrodas Līvānos, Lāčplēša ielā, nepazīstams vīrietis nozaga mopēdu. Zādības apstākļi tiek noskaidroti.

■ 28. maijā Rušonas pagasta Gelenovā no Katerades ezera krasta pazudusi koka laiva brūnā krāsā. Lai va pieder Kazimiram G. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 29. maijā ceļa Viļāni — Preiļi — Špoģi 54. kilometrā Vladimira P. vadītajai automašīnai priekšā izskrēja meža dzīvnieks. Bojāta automašīna.

■ 29. maijā Līvānos veikalam «Pārtika», kas atrodas Rīgas ielā 75, izsists loga stikls. Notikušā apstākļi tiek noskaidroti.

■ 29. maijā Anatolijs Z. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Priekuļos, Brīvības ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 29. maijā Preiļu pilsētas centrā notika sadursme starp automašīnu BMW 525, kuru vadīja Jānis S., un Audi 80, kuru vadīja Oļegs C. Bojātas abas automašīnas, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 29. maijā Galēnu pagasta Sobolevkā nodega Nikitam S. piederošais šķūnis ar sienu un salmiem. Ugunsgrēka iemesls — zibens spēriens.

■ 29. maijā līvānietis Juris M., braucot ar mopēdu «Rīga-13» alkohola reibumā, netika galā ar tā vadību un ietriecās stabā. Mopēdistis ar traumām nogādāts Līvānu slimnīcā.

■ 29. maijā ceļa Līvāni — Steķi 3. kilometrā starp Svetlanas A. vadīto automašīnu Fiat Duna un pretim braucošo nenoskaidrotu automašīnu notika sadursme. Nenoskaidrotais automobilis no notikuma vietas aizbrauca. Bojāta automašīna Fiat. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

■ 30. maijā Jānis A., vadot mopēdu «Rīga-13» Līvānos pa Rīgas ielu pretī namam nr. 180, netika galā ar sava transportlīdzekļa vadību un ietriecās stāvošās automašīnas MAZ 54 piekabē. Negadījuma rezultātā mopēdistis guva traumas un tika nogādāts Līvānu slimnīcā.

■ 30. maijā akciju sabiedrības «Latvijas Unibanka» Preiļu filiālē konstatētas divas viltotas divu latu monētas. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 31. maijā Vitālijs Č. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Stabulnieku pagasta Brišku Balcāros. Sastādīts administratīvais protokols.

■ Naktī no 31. maija un 1. jūniju Preiļos no Jānim S. piederošā mazdārziņa pagaidām nenoskaidrotas personas nogrieza lokus 42 sīpoliem. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 1. jūnijā ceļa Rīga — Daugavpils 187. kilometrā Aleksandrs J. (Rīgas iedzīvotājs), vadot automašīnu Ford Scorpio, notrieca stirnu, kura pēkšņi izskrēja uz ceļa. Cietušo nav, bojāta automašīna.

■ 1. jūnijā Ārdavas pamatskolas internātā no seifa pazuda 1,51 lats, kā arī teleskopiskā maksšķere, kura bija vienā no klasēm. Notiek izmeklēšana.

■ 2. jūnijā Sergejs K. alkohola reibumā Līvānos pie veikala «Monika» cilvēku acu priekšā nokārtoja savas dabiskās vajadzības, kā arī nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām, kad tie centās viņu aizturēt. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 2. jūnijā Rušonas pagasta Baškos dega sausā zāle 100 kvadrātmetru platībā. Aizdegšanās apstākļi tiek noskaidroti.

■ 3. jūnijā vēl kāds Sergejs K. sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Zaļajā ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 3. jūnijā Andris P., vadot automašīnu VW Golf, Līvānos izbrauca no pagalma Rīgas ielā 158 un ietriecās mājas stūrī. Bojāta automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. jūnijā Pelēču pagastā huligāniskas darbības izdarīja Raimonds B. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. jūnijā Nikolajs B. Aizkalnes pagasta Spiteniekos sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. jūnijā Viktoris F. un Aigars P. izdarīja huligāniskas darbības Vārkavas pagastā. Abiem sastādīti administratīvie protokoli.

■ 4. jūnijā Aizkalnes pagasta Babros nodega G.K. piederošā pirts. Aizdegšanās iemesls tiek noskaidrots.

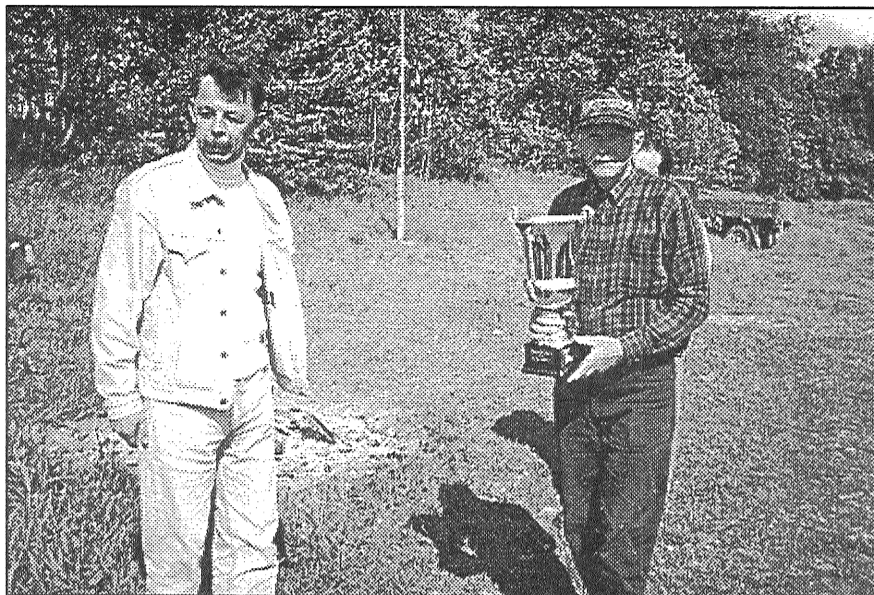
■ 4. jūnijā Preiļos, Daugavpils ielā Zigmunds S. vadīja automašīnu Audi 80 un neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, tā rezultātā ietriecās stabā. Cietušo nav, bojāta automašīna. Sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Otrais makšķerēšanā — preilietis

● Katru lomu nosver nacionālās kategorijas tiesneši, viņi vērtē visas valstiskas nozīmes makšķerēšanas sacensības. Pirmais no labās preilietis Kazimirs Anspaks — otrā labākā rezultāta īpašnieks.

● Ceļojošo kausu Daugavas fonda prezidents Bruno Otersons (no kreisās) pasniedz makšķerniekam no Rīgas. Foto: G.Kraukle

Ginta Kraukle

2. un 3. jūnijā Līvānu novada Turku pagastā notika valsts mēroga sacensības makšķerēšanā un spiningošanā, kurās rīkoja «Daugavas fonds» un Līvānu novada Turku pagasta komiteja. Cīņā par galveno balvu — Daugavas fonda kausu sacentās 14 komandas, kuras vienoja divas lietas — visiem kopīgs sporta un atpūtas veids — makšķerēšana, kā arī dzīves vieta — Daugavas krasts visas Latvijas garumā.

Lai gan dalībnieki ieradās jau 2. jūnija pievakarē, ar mērķi paliksmot un izpētīt makšķerēšanas vietas, istā makšķerēšana sākās sestdien, agri no rīta. Jau septiņos dalībnieki bija savās vietās un cīņa par lielo lomu varēja sākties. Zivis gan bija mazliet citos ieskatos un, lielā vēja izbaidītas, «kosties» īsti vis negribēja. Tomēr kārtīgs makšķernieks paļaujas uz veiksmi un savu prasmu spēj pierādīt arī ne pārāk labvēlīgos laika apstākļos. Sacikšu taloniņus saņēma 23 spiningotāji un 19 makšķernieki, savas vietas ieņēma arī galvenie tiesneši — Imants Kalums, Leohards Raks, Jānis Miesnieks un Meta Kalniņa. Tiesāt sacikstes šim «kvarteta» nākas visai bieži, jo visi vērtētāji ir nacionālās kategorijas tiesneši, kas ir Latvijā augstākā atzītā tiesnešu kategorija. Viņi vērtē visas valsts nozīmes sacensības, kas saistītas ar makšķerēšanu. Paši vērtētāji ir makšķernieki ar stažu — pirmā zivs galveno tiesnesi I.Kalumu noķērusi 4 gadu vecumā, kad tēvam nācies drosmīgo makšķernieku vilkt laukā

no upes ar visu makšķeri. Lielākais loms, par ko tiesneši brīnījušies, bijuši Latvijas čempiones Lailas Grīnbergas Salacā izmakšķerētie 16 kilogrami zivju, ko Gunta Ansona piemiņas kausā Valmierā izdevies iegūt 6 stundu ilgās sacensībās.

Pēc septiņām stundām, ko makšķernieki pavadīja Daugavas krastā, bet spiningotāji, laivojot pa Vilnišu krācēm, līdzjutēju interese bija sakāpināta līdz baltkvelei. Kam izdevies iegūt lielāko lomu? Katrā komandā startēja trīs makšķernieki, komandu sastāvs bija šāds: spiningošanā — Jēkabpils I, Jēkabpils II, Vidzemes priekšpilsēta, Pļaviņu pilsēta, Salaspils, Preiļi (Mihails Gorbacovs, Artūrs Vilcāns, Andris Pauniņš), Aizkraukle, Ķekava un Krustpils pagasts; makšķerēšanā — Jēkabpils, Vidzemes priekšpilsēta, Ķekava, Preiļi (Guntis Brūveris, Kazimirs Anspaks, Edmunds Boreiko), makšķerēšanas klubs «Sērene», komanda «Daugavas loki» un Aizkraukle. No kā atkarīgs labs loms? Tiesneši bija pārliecināti, ka labu lomu veido dažādi apstākļi — ūdens līmenis, vēja virziens, mēness fāzes, laba ēsma, kā arī makšķerēšanas vietas izjūta un prakse. Īsts makšķernieks uzreiz jūt — būs šajā vietā loms vai nebūs. Kā? To zina tikai viņi paši, bet, izrādās, makšķernieki nav no runīgajiem, vismaz tad ne, kad rokā makšķere un skatiens piekalts tai vietai, kur ūdenī peld pludiņš. Vislabāk «cope» esot no rītiem, kad ūdens līmenis mierīgs. Arī makšķerniekiem tāpat kā medniekiem ir savi ticējumi, piemēram, slikta zīme ir no rīta satikta sieviete, tad uz lomu neesot ko cerēt, apgalvoj makšķerēšanas speciālisti. Tam piekrit arī Edmunds Boreiko, kurš makšķeri ro-

kās paņēmis jau bērnībā un pirmos lomus vilcis Aglonā Ciriša ezerā. Apmēram pirms trim gadiem viņam laimējies tikt pie trīs kilogramus smaga zuša, kurš arī nācis no Ciriša. Lai gan Edmunds atzīst, ka spiningojot ir lielākas cerības tikt pie laba loma, tomēr šajās sacikstēs viņš izvēlējies makšķerēšanu. Pats zivis neēd, taču makšķerēt patīk, tas ir brīvdienu prieks, kad vari sēdēt upes vai ezera krastā un būt vienatnē ar sevi, kas ikdienā ir liegts. Līdzī reižēm nāk arī vecākā meita Maija, kurai makšķerēšanas «baciļis» pielipis no tēta.

Savlaicīgi sacensībām gatavojies arī Kazimirs Anspaks, izrādās, priekšdarbi prasa daudz laika, vismaz trīs vakarus vajag noņemt, lai visu sagādātu un sagatavotu tā, kā tam jābūt, lai āķīši un piniņas būtu ērti paņemamas un atrodamas. Viļas arī tie, kas domā, ka makšķernieks uz upi dodas ar vienu vienīgu makšķerkātu pār plecu. Kazimiram sestdien Daugavas krastā to bija veselas piecas — katrai zivij sava. Sīkās ķeras turpat pie krasta, tādēļ arī makšķere nav no garajām, savukārt lielās peldētājas mīt tikai dziļumā — tām sava makšķere. To, ka makšķerēšana ir smalka lieta un dārgs prieks, saka arī tiesneši. Makšķeres mēdz būt 1,5 līdz 11 metrus garas, tām klāt jāliek arī atbilstoša spole. Iebarošanai vajadzīga speciāla ēsma, kopumā vienas sacensības makšķerniekam izmaksā vismaz 15 latus, neskaitot to, kas sagādāts ilgākai lietošanai, piemēram, makšķeres. Vidēji viena maksā 60-100 latus.

Ap pulksten 14.00 pie tiesnešu automašīnas, uz kuras novietoti kontrolvari, sāk pulcēties sacikšu dalībnieki un līdzjutēji. Tiek svērts un mērīts, sasummējot

komandu veikumu, rodas rezultāts. Daugavas fonda ceļojošo kausu 2000. gadā iegūst rīdzinieki — Vidzemes priekšpilsētas komanda, kas uzrādījusi labāko rezultātu kopvērtējumā, otrajā vietā jēkabpīlieši, trešajā Preiļu makšķernieku komanda. Labākais individuālais rezultāts jēkabpīlītim Valentīnam Mičūlim (2,98 kg), otrajā vietā preilietis Kazimirs Anspaks (2,88 kg).

«Daugavas fonda» prezidents Bruno Otersons katram dalībniekam pasniedza diplomu un izteica pārliecību, ka cīņa par ceļojošo fonda kausu notiks arī nākamgad. Daugavas tecējums lejpus Līvāniem sacikstēm izvēlēts tāpēc, ka te saglabāties dabiskais upes plūdums, kas nav ticis mākslīgi pārveidots, arī nākamgad makšķernieki varētu pulcēties šeit, ja vien Līvānu novada domes Turku pagasta komitejas priekšsēdētājs Aivars Smelcers piekristu vēlreiz uzņemt pasākuma organizēšanu, kas, kā atzina tiesneši un dalībnieki, bija paveikts augstā līmenī. Gan izklaide, gan organizatoriskie jautājumi bija veikti godam, netrūka nedz Valsts policijas, nedz ātrās medicīniskās palīdzības, kaut negadījumu, par laimi, nebija un visi makšķernieki atgriezās krastā sveiki un veseli. Laurus gan kārtējo reizi plūca neīstie vīri — Latvijas TV «Panorāmā» ierodoties, neiztrūkstošā bija Līvānu novada domes vadošā figūra — tās priekšsēdētājs. Bet makšķernieki, tiesneši, līdzjutēji priecājās par pasākumu un pateicās Smelcera kungam, kurš ar savu atraktivitāti un humoru negaidīti pārsteidza daudzus, kas viņu pazīst. Cik dažādi ir Daugavas ūdeņi, tik dažādas zivis tajos dzīvo. Līdzīgi ir ar cilvēkiem...

Krustvārdu mīkla

Horizontāli: 3. Ierīce līnu un kaņepāju apstrādāšanai. 10. Provinces centrs Marokas ZA. 11. Jautā. 12. Kviešu — rudzu hibrīds. 13. Auglības, ūdens, pārķona un kara dievs seno semītu mitoloģijā. 14. Pirmā amerikāņu sievietē kosmonaute. 15. Speķa ādiņas. 19. Vālei līdzīgs priekšmets (kā) saspaidīšanai. 22. Populārs dzēriens. 25. Latviešu aktrise (dz. 1917. g.). 26. Izplatīts graudzāļu dzimtas augš. 27. Karaļa un torņa vienlaicīgs gājienš šaha spēlē. 28. Latviešu aktrise (dz. 1919. g.), spēlējusi Jaunatnes teātrī. 29. Franču dzejnieks (1871-1945). 30. Biedēt. 31. Psihiskas izcelsmes un funkcionāli nervu sistēmas darbības traucējumi. 32. Orhideju dzimtas daudzgadīgs lakstaugs mērenajās un tropu joslās. 34. Naudas vienība Ķīnā (dsk.). 37. Brīvi. 41. Nespēj. 43. Nīderlandes valdījums Vīdusamerikā. 44. Izpētītas, apkoptas. 45. Dabiskas ūdenskrātuves. 46. Velces. 47. Apjaušana.

Vertikāli: 1. Nelieli ūdenskritumi. 2. Tiruma mala. 3. Termins šahā. 4. Visvienkāršākais mehānisms. 5. Valsts Eiropā. 6. Francijas lielākā upe. 7. Nosaka masu. 8. Grimoņu dzimtas krūmi ar sarkaniem ēdamiem augļiem. 9. Rīks dzīvnieku skubināšanai. 15. Viegla šautenes ar īsu stobru. 16. Pilsēta Kolumbijā. 17. Skurbinoša. 18. Plāksnītaustekleņu dzimtas ģints. 20. Lieli gongi. 21. Etnogrāfisks Latvijas novads Vidzemē. 23. Naktssveču dzimtas krūmi, puskrūmi. 24. Sakarīga. 32. Svītra. 33. Ēdienu gatavošanas speciālists. 35. Radīt raksturīgas skaņas (par kaķiem). 36. Slēgta mēbele. 38. Amatpersonas atzīme uz dokumenta (dsk.). 39. Krievu gleznotājs, grafiķis, scenogrāfs, mākslas zinātnieks (1870-1960). 40. Sniegtas. 42. Dabas parādība. 43. Lidaparāta daļa.

Sastādīja D.Strole (Liepājā)

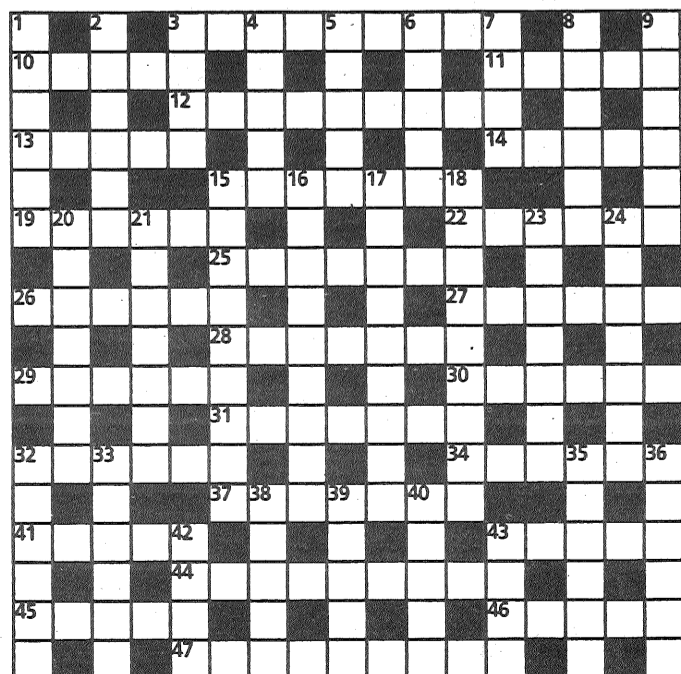
dzīga. 45. Dabiskas ūdenskrātuves. 46. Velces. 47. Apjaušana. Karabīnes. 16. Medējuma. 17. Reibinoša. 18. Skarabēji. 20. Tamtami. 21. Maliena. 23. Fuskijas. 24. Jē-

Vertikāli: 1. Rumbas. 2. Esmala. 3. Mats. 4. Svītra. 5. Irlja. 6. Lūra. 7. Sver. 8. Kizil. 9. Patāga. 15. Atskārme.

32. Līpare. 34. Juanas. 37. Svabadi. 41. Nēvar. 43. Aruba. 44. Apzinātas. 45. Jūras. 46. Trenī. 47. Stampa. 22. Katija. 25. Rādīna. 26. Smilga. 27. Rokāde. 28. Baldiņa. 29. Valēri. 30. Baldi. 31. Neiroze.

Horizontāli: 3. Mistikas. 10. Udza. 11. Vaica. 12. Tītkāle. 13. Baals. 14. Raida. 15. Kamarras. 19.

Atbildes

Šodien vārdadienu svin — Fridis, Frīda, Mundra.
9. jūnijā — Ligita, Gita.

Vai jums ir svarīgi saņemt medicīniskos pakalpojumus Līvānu poliklīnikā?

Ieva Garjāne, jaunā māmiņa Līvānos:

— Jā, protams, man ir svarīgi, lai visi medicīniskie pakalpojumi būtu ērti sasniedzami. Poliklīnika varētu darboties arī citā ēkā, bet noteikti vienuviet, lai ārsti nebūtu izkaisīti pa visu pilsētu. Patlaban man ir aktuāli tas, kur strādā pediatrs, ģimenes ārsts, ginekologs. Jaunā ģimenes ārstu sistēma jau tā ir neizdevīga pacientam, prasa līdzekļus un daudz laika. Ja nebūs poliklīnikas, tikt pie ārstiem būs vēl sarežģītāk.

Nīna Dzene, pensionāre:

— Kā nu bez poliklīnikas. Esmu pensijā, pie dakteriem stāigāju bieži, te visi ir uz vietas. Nedrīkst poliklīniku likvidēt, kas tad notiks ar cilvēkiem, īpaši ar gados vecākiem?

Daina Ivanescu, strādā Līvānu pasta nodaļā:

— Protams, ka man ir svarīgi, lai medicīniskos pakalpojumus es varētu saņemt Līvānu poliklīnikā, jo bērni slimo ļoti bieži. Ja poliklīnikas nebūs, pakalpojumi sadārdzināsies. Jau tagad izsaukums uz mājām maksā Ls 1,20, ja ārsts strādās otrā pilsētas galā, nāksies vien saukt uz mājām vai arī iztikt bez ārsta palīdzības. Nesen meita saslima ar vēja bakām. Jau otrajā dienā pēc saslimšanas nācās pašiem vest uz poliklīniku, izdevumi jau tā ir lieli. Domei vajadzētu vairāk domāt par saviem cilvēkiem.

Edgars Lācis, pārdevējs SIA «Vindex»:

— Pašam man pagaidām nav bijusi darišana ar ārstiem, varbūt kādreiz būs tāda vajadzība. Esmu dzirdējis, ka poliklīnikai ir lieli parādi, taču iedzīvotāju dēļ vajadzētu šo iestādi saglabāt.

Uldis Strods, strādā policijā:

— Kamēr esi vesels, nedomā, pie kura ārsta un uz kuriem iesi. Tomēr poliklīnika ir nepieciešama, uz kuriem tad brauksim, ja šī ēka būs tukša? Vai uz citu pilsētu? Bieži pie ārstiem neeju, bet pavisam nesen sanāca meklēt palīdzību. Arī pilsētas vadībai jādomā, kā šo problēmu risināt.

G.Kraukle
J.Magdaļenoka foto

Sludinājumi Reklāma Līdzjūtības

Pārdod

Opel Ascona, 1983. g., 1,6 S. Tālr. 24164 vakaros, 9642096;
 vai maina VAZ 21-21. Tālr. 78327;
 MTZ-80 L (82), 1987. g., TA; T-25 AZ, 1990. g., TA; SK-5 M-1, 1987. g., ar rezerves daļām. Tālr. 1-5655302;
 plaujmašīnu KRN-2,1, apžogojuma tīklu. Tālr. 57619;
 ledusskapi un saldētavu «Elektroluks», televizoru «Luxsor». Tālr. 1-9181724;
 šiferi. Mob. tel. 9181417;
 pārtikas kartupeļus. Tālr. 22434;
 govi. Ir izvēle. Tālr. 53537.

Maina

1 istabas dzīvokli pret 1,5 vai 2 istabu dzīvokli. Tālr. 9161567.

Dažādi

Lauksaimniecības darbs ārzemēs! Mob. tel. 9555858.

Iepērk mājlopus dzīvsvārā.
 Samaksa uz vietas.
Tālr. 44179, 46384,
mob tel. 9 161121.

Iepērk lopus.
Tālr. 9218105, 9410811, 58626.

Lielveikalā «Degas»
 Preiļos universālveikalā (2. stāvā)
jauns apģērbu
pievedums.

Sestdien, 10. jūnijā
Preiļu tirgū pārdos paklājus
un grīdas celiņus.
 Tos varēs pasūtīt vēlāmā krāsā,
 izmērā vai pēc zīmējuma.

Vairs neko tev, māmuli,
 Dzīvē nevarēšu sniegt,
 Tik pie baltas kapu kopas
 Savu galvu zemu liekt.
Izsakām līdzjūtību Leonam
Krasovskim sakarā ar MĀTES nāvi.
 P/u «Atvars» kolektīvs

Dzīvīte, dzīvīte — katram tā viena,
 Būtu — es dzīvotu divas labprāt...
Dalām bēdu smagumu ar
Sandru Naumovu, no VĪRA
uz mūžu atvadoties.
 Prokuratūra, advokāti un eksperts

Kā zvaigznes dzimst ļaudis un pazūd,
 Bij cilvēks un viņa vairs nav.
Skumju brīdī esam kopā ar Sandru
Naumovu, VĪRU smiltājā pavadot.
 Tiesa, tiesu izpildītāji,
 zemesgrāmatu nodaļa

Mums dzīvē, tēti, pietrūks tevis,
 Un ceļa nebūs, kur tikties ļauts.
 Tās gaišums, ko mums dzīvē devi,
 Ļaus tālāk iet un paveikt daudz.
Sērojam kopā ar Naumovu ģimeni.
 Aijas klasesbiedri, audzinātāja,
 vecāki

Esam kopā ar Dzintaru un Guntaru,
TĒTI smiltājā izvadot.
 Preiļu arodvidusskolas 1.p^k grupas
 audzēkņi un audzinātāja

Kāda smaga, pelēka diena
 Domas pie zemes spiež...
 Jācer uz sauli un jāpacieš,
 Jācer uz tiem, kas paliek!
 Jācer uz darbiem, kas būs,
 Lai dzīves pamati neiegrūst.
Izsaku līdzjūtību Sandrai Naumovai.
 Zvērināta notāre Gunta Daugaviete

Monētas paglābj «laulības laimi»

Jums varbūt nepatīk staigāt ar kaudzi sīknaudas kabatā, kas grab un birst ārā. Bet ziniet, kādam vīram Zviedrijā nesen nācās pārliecināties, ka šis paradums dažreiz var izglābt lietas, bez kurām viņa dzīve būtu nelaimīga.

Viss notika pagājušajā ziemā, kad vīrs ar savu jauno sievu kāpa pa kāpnēm uz viņu dzīvokli. Než no kurienes iznira sievas greizsirdīgais bijušais draugs un mēģināja vīru kastrēt, šaujot viņam miesas apvidū, kur atrodas «privātās lietas». Bet vīram paveicās — monētas viņa bikšu priekšas kabatā atsita lodi, un

viņš tika cauri ar dažiem nobrāzumiem. Par šo gadījumu rakstīja laikraksts «Geteborgs Posten», ziņo AFP. «Viss varēja beigties daudz ļaunāk,» saka kāds zviedru policijas krimināleksperts. «Starp monētām mēs atradām vienu, kas bija pilnīgi saliekta, un uz viena no lielākajiem lodes fragmentiem mēs varam saskatīt šīs monētas nospiedumu,» viņš teica.

Greizsirdīgais šāvējs tika sodīts ar 16 mēnešiem cietumā. Var uzskatīt, ka arī viņam šīs monētas palīdzēja, jo, ja viņa nodoms būtu izdevies, viņš sēdētu ilgāk.

Naomi Kempbela nokautā

Nesenajā modes skatē Milānā krievu skaistule no Penzas deviņpadsmitgadīgā Jeļena Morozova nokautēja slaveno Naomi Kempbelu. Melnādainā modele ir plaši pazīstama ar savu nelāgo raksturu. Nesen viņa bija spiesta samaksāt solidu kompensāciju savai bijušajai sekretārei no Kanādas, kurai Naomi bija vulgāri iesitusi pa seju. Ar Morozovu — uzlēcošo modeļu biznesa zvaigzni — sliktā omā esošā Kempbela arī bija nolēmusi tikt galā ar vienu atvēzienu. Sāku-

mā viņa izlamāja Ļenu, bet pēc tam iesita pa seju. Krievu jaunkundze atšķirībā no Kanādas sekretāres negaidīja vis tiesas dienu, bet gan turpat aizkulisēs krāva pretim. Divciņas iznākums bija pārliecinoša Morozovas uzvara. Zilumu zem viņas acs grimētāji aizmāļēja dažās sekundēs, taču Kempbela ne vien pilnīgi sabojāja savu reputāciju, bet palika arī bez šikās Versačas kleitas, ko Ļena bija saplēsusi driskās.

Pēc preses materiāliem

Jociņi

— Es esmu ļoti neizlēmīgs cilvēks. Bet varbūt arī neesmu...
 ● ● ●
 — Visvairāk par savām figūrām rūpējās šahisti.
 ● ● ●
 — Sieva, iznākot no veikala, vīram saka:
 — Dārgais, labāk ņem bērnu un dod olas man, jo tev taču viss krīt no rokām ārā.
 ● ● ●
 — Apetītes uzlabošanai es dzeru alu. Ja apetītes nav pavisam — baltvīnu, pie zema asinsspiediena — sarkanvīnu, pie

augsta asinsspiediena — konjaku, anģīnas gadījumā — šnabi.
 — Bet ūdeni?
 — Nu, tādas slimības man vēl nav bijis.
 ● ● ●
 — Ja tev neizdodas pirmajā reizē, tas nozīmē, ka izpletņlēšana nav priekš tevis.
 ● ● ●
 — Atnāk kāds vīrs pie ārsta:
 — Ziniet, man ļausmīgi sāp vēders!
 — Tā, tā, nu, un ko tad mēs esam ēduši?
 — «Bounty», dakter...
 — Tad jau uz paradīzi, uz paradīzi!

Der zināt

- ◆ Veci kartupeļi pavasarī kļūst negaršīgi un pat kaitīgi sadīgušo asnu dēļ. Nekādā gadījumā nav izmantojams ūdens, kurā kartupeļi vārijušies. Kartupeļu garšu var uzlabot, vārot tos nemitotus sālsūdenī.
- ◆ Ziemai domātie rabarberi labi uzglabājas tukšajās «Spilves» salātu pudeļēs. Rabarberus nomazgā, sagriež gabaliņos, saliek pudelēs, pārlej ar novārītu, atdzesētu ūdeni un pudeles aiztaisa ar skrūvējamiem vāciņiem.
- ◆ Redīsu lapas nemet projām, bet pievieno skābenū zupai. Tāpat rīkojas ar nātrēm. Redīsu lapas kopā ar skābenēm sagriež un neilgi pirms vārīšanas beigām pievieno zupai.
- ◆ Ja gribat labu mannas biežputru, tad putraini pirms likšanas katlā jānoskalo vairākos ūdeņos.
- ◆ Lai eļļā ceptiem kartupeļiem garoziņa kraukšķētu, tos pēc sagriešanas apžāvējiet diviļi vai salvetē.
- ◆ Savāciet diļļu sēklas, izkaltējiet un samaliet kafijas dzirnaviņās. Šis pulveris ziemā būs īsts atradums.
- ◆ Vārīta gaļa būs sulīga, ja to lielā gabalā liksiet iekšā vārošā ūdenī. Jāvāra uz ļoti mazas liesmiņas.
- ◆ Ja salātiem pievienojat vārītas sarkanās bietes, vispirms to gabaliņus apmaisiet ar augu eļļu. Krāsa kļūs īpaši spilgta.
- ◆ Vegeta un Anniņas garšvielu maisījums der gandrīz visiem ēdieniem, taču tad sāls jāpievieno tikai tad, kad ēdiens nogaršots.
- ◆ Uzturoties ārpus mājas, ēdiena līdzņemšanai var izmantot dažāda lieluma tukšās margarīna vai saldējuma kārbas.
- ◆ Dodoties ārpus mājas uz ilgāku laiku, der līdzī paņemt plastmasas (minerālūdens) pudeli ar novārītu, atdzesētu ūdeni. Tas var noderēt slāpju remdēšanai, roku mazgāšanai, bet nogrieztā puspuvelē kapos var ielikt ziedus.